

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST

WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
 Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
 Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje f 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaatswende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Internationale Rubbertentoonstelling te Londen. — Rekest der Deli Planters Vereeniging aan den Gouv.-Generaal van Nederlandsch-Indië naar aanleiding van het Ontwerp van Mr. A. F. van Blommestein. — Uit de O.-I. Mail. — Feuilleton. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Passagierslijst.

Internationale Rubbertentoonstelling te Londen.

In alle groote dagbladen ter wereld, en zeker niet het minst in de Engelsche en Hollandsche, hebben uitvoerige verslagen gestaan over deze belangrijke tentoonstelling, waarop Nederland met Nederl.-Indië een uitstekend figuur heeft gemaakt. Een weerspiegeling van dit laatste vinden wij in de beschrijving van den „Rubbermaaltijd” door den Londenschen correspondent der N. R. Ort. in het avondblad B van Vrijdag 3 Juli. Deze zegt o.m.:

„De presidenten en de leden der Koninklijke Nederlandsche Commissie voor de Internationale Rubbertentoonstelling in de Agricultural Hall (Islington), en de president der Nederlandsch-Indische commissie (dr. Tromp de Haas) hebben aan vele vertegenwoordigers der betrokken Engelsche overzeesche gewesten en buitenlandsche staten, alsook aan andere belanghebbenden in het Hotel Metropole een feestmaaltijd aangeboden, waarop eenige belangrijke toosten uitgebracht zijn.

Vooraf wil ik melden, dat consul-generaal H. S. J. Maas, eere-voorzitter der Nederlandsche commissie, aan tafel presideerde, en naast zich had, aan zijn linkerzijde, Zijn Exc. generaal J. B. v. Heutsz, oud-gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, en aan zijn rechterzijde, den heer A. G. N. Swart, president der Nederlandsche commissie en commissaris-generaal, terwijl de consul-generaal van België, de heer Pollet, de heer Jac. Musky (vice-president der Nederlandsche commissie, uit Rotterdam), prof. dr. Van Romburgh, luitenant-generaal Prain (van Kew Gardens), de heer J. G. von Hemert, de heer F. C. Stoop, voorzitter der Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen, dr. Tromp de Haas en anderen, aan de hoofdtafel zaten.

De eerste toost werd uitgesproken door den heer Hamilton, een van de bestuurders der bekende Anglo-Dutch Plantagemaatschappij, welke geschiedenis met de Pamanoekean-landen nog in aller herinnering liggen zal.

Naar men weet is de heer Hamilton naar Java gereisd, ten einde den aandeelhouders zijner vennootschap van rapport te dienen over zijn bevindingen

aldaar. Bedoeld rapport heeft destijds zeer de aandacht getrokken. Hij legde nu gisterenavond de verklaring af, dat zijn medebestuurders der Anglo-Dutch zich geheel vereenigden met de inzichten en wenschen der Nederlandsch-Indische regeering, wat betreft de heerendienstenkwestie, en, bij de ontwikkeling van de landen der Anglo-Dutch, ten volle met die inzichten en wenschen rekening wilden houden. (Toejuichingen).

Opmerkelijk is, dat in andere dagbladen, b.v. de Telegraaf en Het Vaderland, die 't uit eerstgenoemde courant overneemt, onder het opschrift: „Indië te Londen” vermeld wordt:

„De heer Hammond, vertegenwoordiger van de Anglo-Dutch Company, verklaarde, dat de buitenlandsche geldbeleggers gaarne zouden samenwerken met de Nederlandsch-Indische regeering en afstand doen van de soevereine rechten op de door hen verworven ondernemingen.”

Bij bevoegde zijde kwam, naar aanleiding hiervan, de vraag op: Zal nu onze Regeering dit ijzer smeden vóórdat 't koud wordt?

De heer Jac. Musly (Rotterdam) betooste generaal van Heutsz als den verlichten landvoogd, die zoo sterk er toe had bijgedragen om Insulinde open te stellen voor vreemde kapitalisten, die het kwamen ontwikkelen met hun geld niet alleen, maar ook met hun volle geestkracht en hun vernuft.

Generaal van Heutsz, dan het woord voerende, dankte den heer Musly voor diens waardeerende woorden te zijnen aanzien. Spreker had echter eenvoudig zijn plicht gedaan, door de mannen van den handel, de nijverheid en de scheepvaart aan te moedigen naar Insulinde te komen, en daar mede te werken tot de oeconomische ontwikkeling van die schoone en rijke Nederlandsche bezittingen. Allen, die dat deden, had hij welkom geheeten, of zij Nederlanders waren dan wel vreemdelingen. De laatsten beschouwde hij als de krachtigste strengelaars van waardevolle internationale vriendschapsbanden. Van de belangrijke verklaring, door den heer Hamilton afgelegd, had spreker met alle bevrediging akte genomen. (Bijval).

Zijn Exc. sprak in het Nederlandsch, en de heer Maas gaf de hoofdzaak naderhand in het Engelsch weer.

De meeste toosten werden beurtelings in het Engelsch en in het Nederlandsch uitgebracht. Opmerking verdient het, dat de heer E. Pollet, Belgisch consul-generaal, den toost van den heer Swart, op de vertegenwoordigers van vreemde staten, ten deele in het Vlaamsch beantwoordde, om de Noord-Nederlandsche broeders te bedanken voor hun welgezindheid en hun samenwerking bij deze gelegenheid.

Het is natuurlijk, dat een dergelijke feestmaaltijd ietwat ontaarden moet in een „Société d'adoration mutuelle”, met een algemeene vervoeging van het gelegenhedswerkwoord „to rubber”, dat mooi-practisch lijkt, twijfel het zoo omvangrijk in zijn toepassingen kan zijn: het kweeken, uitvoeren verwerken van rubber, het handelen in rubber en rubberartikelen, het laatste vooral.

Maar een dergelijke „Société” kan toch erg saai worden, in haar aanhoudende wederkerige verheerlijking van overigens gansch verdienstelijke en ach-

tenswaardige personen: vervelend voor hen zelve in de eerste plaats.

Daarom zullen zij ongetwijfeld de afleiding, door den heer Hammond van de Anglo-Dutch Rubbermaatschappij bezorgd, met eenige vreugde hebben begroet. Aan die eene afleiding gaf de misschien niet geheel toevallige, doch zeer gewaardeerde tegenwoordigheid van generaal Van Heutsz overigens een welkom voedsel, door zijn reeds vermelden toost, en voor eenigen tijd raakten de toosters en hun toehoorders in de hooge Insulinde politiek verdoold.”

De Londensche correspondent vervolgt:

Onder de meest praktische sprekers van den avond waren luitenant-kolonel D. Prain, beheerder van den plantentuin te Kew, die eenige interessante mededeelingen deed over rubberaanplant, welke z.i. nog veel te wenschen laat tegenwoordig; dr. Tromp de Haas, die den heer Prain was voorgegaan en een eenigzins gelijke lijn met hem getrokken had — beiden huldigden het werk van den heer Wickham, die eenige malen voor de Britsch-Indische regeering naar Brazilië afgevaardigd werd, het zaad der hevea Braziliensis naar Kew en Indië overbracht en daardoor de grondlegger geworden is der geheele rubbercultuur in Oost-Indië — en, tenslotte, de heer F. C. Stoop.

Hij kwam zeer laat in den avond met zijn opmerkingen, maar zij waren daarom toch niet minder ad rem. Als een uitnemend praktisch man, die hij is, meende hij er op te moeten wijzen, dat geen enkel rubberfabrikant aan tafel zat. „Louter planters en vertegenwoordigers van plantagemaatschappijen”, zeide hij. Spreker wilde niet er mee te kennen geven, dat de twee internationale rubbertentoonstellingen, in 1908 en 1911, geen groote en heilzame propaganda voor de rubberindustrie hebben gevoerd, maar hij gaf toch in overweging om op de eerstvolgende internationale rubbertentoonstelling — door den beheerder Stanes Manders (die gisteravond ook Sir Henry Blake vertegenwoordigde, den president, wiens afwezigheid algemeen betreurd werd), tegen 1914 hier in uitzicht gesteld — veel meer voor de uitstalling van rubberfabrikaten en hun aanmaak te doen, nu dat de teelt en de voortbrenging der rubber voldoende toegelicht schijnen te wezen. Want voor die beide, zeide hij, zal het publiek nu wel een grooter belangstelling aan den dag leggen, als verbruiker, dan voor het kweeken en de productie der rubber alleen.

De voorzitter, consul-generaal Maas, gaf wel eenige opheldering, ten einde de afwezigheid van rubberfabrikanten aan tafel te verklaren — onze rubberindustrie, zeide hij, is, hoewel uitstekend, toch nog maar in haar opkomst — maar, per slot van rekening, kon hij toch kwalijk ontkennen, dat de heer Stoop den vinger had gelegd op een der zwakke punten in deze internationale rubbertentoonstellingen.

Alle sprekers waren het in hoofdzaak er over eens, dat de Nederlandsche afdeeling te Islington, dank zij de uitstekende zorgen der Nederlandsche en der Nederlandsch-Indische commissiën, er aan besteed, onder de krachtige medewerking der Nederlandsche regeering, een der rijkste en mooiste is.

REKES der Deli Planters Vereeniging aan den Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië naar aanleiding van het Ontwerp van Mr. A. F. van Blommestein.

In dank ontvingen wij een overdruk van dit rekest, dat wij gaarne ter kennis brengen onzer lezers:

Aan

Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Geven met verschuldigde eerbied te kennen J. Stegher, J. S. C. Kasteleijn, L. Weigand, J. J. C. de Knokke van der Meulen en R. Maclean,

in hunne hoedanigheid van leden van het Bestuur der Deli-Planters-Vereeniging en als zoodanig die Vereeniging vertegenwoordigende, krachtens artikel 8 der Statuten;

dat bij eene missive van den Resident der Oostkust van Sumatra dato 11 Mei 1910 No. 5627/11, mededeeling werd gedaan, dat de Regeering de toegezegde kritiek op het ontwerp eener arbeidsregeling van Mr. van Blommestein (vide ons schrijven aan den Resident dato 19 Maart 1910) tegemoet zag en deze door tusschenkomst van den Resident der Oostkust van Sumatra wenschte te ontvangen;

dat ingevolge daarvan de bovenbedoelde kritiek, zooveel mogelijk door cijfers en feiten gestaafd, eerbiedig hierbij wordt aangeboden;

dat de bezwaren, die wij tegen het ontwerp hebben, in het kort hierop neerkomen:

1o. dat door het verplichtend stellen van vrijen arbeid gepaard aan de bevoegdheid van den werkman, op elk hem believend oogenblik, den dienst zonder dringende redenen te verlaten, (men zie artikel 56 en 57 van het ontwerp), zijnde dit het hoofdbeginsel van het ontwerp en ons hoofdbezwaar, de arbeidszekerheid in een land zonder arbeidsmarkt, ons totaal wordt ontnomen; de bewering toch, waarop de ontwerper de mogelijkheid grondt, thans reeds het sluiten van arbeidsovereenkomsten met strafbepalingen grootendeels te kunnen verbieden, n.l. dat er nagenoeg voldoende werkkrachten zijn (zie toelichting op het ontwerp pag. 51), strookt met de werkelijkheid.

2o. dat wij niet doordrongen zijn van de noodzakelijkheid door verplichten vrijen arbeid een dusdanige verandering te brengen in de opvatting, dat het sluiten van arbeidsovereenkomsten met strafbepalingen overgelaten moet blijven aan den wil van partijen, daar wij het niet eens kunnen zijn met de bewering van den steller van het ontwerp, dat door eene arbeidsregeling met strafbepalingen een toestand geschapen wordt, die in den grond vicieus is;

3o. dat behalve het hoofdbezwaar tegen het hoofdbeginsel van het ontwerp, wij nog de volgende bezwaren tegen de regeling zelve hebben:

a. dat het ontwerp eene ongekende bevoorrechtiging is van den werkman en veel verder gaat dan de bedoeling is van den Nederlandschen wetgever, hetgeen blijken moge uit eene vergelijking van het ontwerp met de Hollandsche arbeidswetgeving;

b. dat in het ontwerp van de veronderstelling wordt uitgegaan, dat tegen de werkgevers de strengste maatregelen genomen moeten worden en zij met zware straffen bedreigd moeten worden om hen hunne plicht te laten doen, terwijl de werkman geene of slechts eene zeer geringe aanmaning noodig heeft om alles te doen, waartoe hij zich verbonden heeft;

c. dat het ontwerp eene niet te dragen verhooging van den kostprijs medebrengt, zonder dat eene evenredige verbetering van den economischen toestand van den arbeider daarmee gepaard gaat;

d. dat de verplichting met alle Inlanders en Vreemde Oosterlingen contracten te sluiten vele moeilijkheden medebrengt, niet alleen voor de landbouwbedrijven, maar ook voor andere industrieën;

e. dat vele artikelen van nul en geener waarde zijn, omdat de werkman zich elk oogenblik aan zijne verplichtingen kan onttrekken of slechts gestraft wordt, indien hij bij herhaling zijne verplichtingen niet nakomt;

f. dat in het ontwerp bepalingen voorkomen waaraan onmogelijk is te voldoen, die tot administratieve moeilijkheden aanleiding geven, die met de praktijk in botsing komen of die, naar wij meenen, verduidelijking behoeven;

g. dat het ontwerp voor den algemeenen gezondheidstoestand zeer slechte gevolgen kan hebben;

h. dat de overgang tot vrijen arbeid, zooals de ontwerper zich die voorstelt, veel te plotseling is; dat naar aanleiding van deze bezwaren het ons noodzakelijk voorkomt:

1e. dat de Regeering wacht met het aanbrengen van ingrijpende veranderingen in de regeling van den arbeid alhier, tot haar de juistheid is gebleken van de bewering, waarop de steller van het ontwerp de mogelijkheid dier vorderingen grondt (toelichting op het ontwerp pag. 60 en 61);

2e. dat, wanneer daarna de Regeering tot invoering van verplichten vrijen arbeid wenscht over te

gaan, zij zich dan eerst rekenschap geve, of de economische wijze als overal elders kan worden voorgeschreven;

3e. dat, wanneer die toestand alsnog van dien aard is, dat bij die invoering daarvoor den werkgever exceptionele verplichtingen moeten voortvloeien, zij zich dan om der rechtvaardigheidwille afvragen, in hoeverre die economische toestand het noodig maakt ook den werknemer exceptionele verplichtingen op te leggen;

4e. dat eene invoering van vrijen arbeid in elk geval zoo geleidelijk mogelijk geschiedde, door een periodieke vermindering der bevoegdheid om éénjariige reëngementscontracten te sluiten met van over zee aangevoerde lieden, die hun eerste driejarig contract hebben uitgediend, waarvan zijn uitgezonderd alle arbeiders, benodigd voor de onafgebroken verzorging van het product (welke arbeiders dit zijn wordt door het hoofd van Gewestelijk Bestuur voor elk bedrijf en voor elke cultuur afzonderlijk vastgesteld);

5e. dat alsdan aan de lieden, die zich door een contract zonder strafbepalingen voor een bepaalden tijd verbonden hebben, de verplichting worde opgelegd tusschentijds den dienst niet zonder dringende redenen te verlaten en niet dan na den werkgever hiervan ongeveer 3 maanden vooruit in kennis te hebben gesteld, opdat deze de gelegenheid hebbe, nieuwe werkkrachten van over zee aan te voeren (wanneer zich hier te lande een arbeidsmarkt gevormd heeft, kan deze termijn van 3 maanden aanmerkelijk verkort worden);

6e. dat alsdan gedurende den opzeggingstermijn van 3 maanden op den betreffenden werkman toepasselijk zullen zijn de bepalingen der arbeidsregeling, die gelden voor arbeiders, die eene overeenkomst gesloten hebben, wier nakoming door strafbepalingen wordt bevorderd;

dat, waar Uwe Excellentie zich voorstelt, zooals uit het schrijven van den Resident der Oostkust van Sumatra werd vernomen, de hoofdbeginselen vast te stellen en het standpunt der Regeering mondeling ter kennis van eenige vertegenwoordigers der planters in dit gewest te brengen, wij het zeer op prijs stellen, dat Uwe Excellentie ons op deze wijze in staat stelt persoonlijk, zoo dit nog noodig mocht zijn de belangen der cultures voor te staan en de bestaande toestanden en hunne eischen toe te lichten."

Het Voorwoord, dat aan dit rekest werd toegevoegd, ligt ter beschikking van belangstellenden op de Leestafel, Heulstraat 17, Den Haag.

Uit de O.-I. Mail.

De cholera en de pest nemen gelukkig niet toe. Te Soerabaja bracht de handel half Juni jl. meer dan f 100.000 bijeen om het pestgevaar te bestrijden. Er wordt een bacteriologisch laboratorium opgericht, en miljoenen ratten zijn er reeds gedood.

Omtrent het Algemeen Soerabajaasch Gezondheids-Comité lezen wij in het Soer. Handelsblad van 17 Juni jl. o.m.:

Er werd ten huize van den voorzitter Paets tot Gansoyen te Soerabaja een vergadering gehouden der verschillende subcomités van bovengenoemd comité.

Nadat door den heer Paets was uiteengezet, wat in de veertien dagen van het bestaan der vereeniging was gedaan, en hij de erkentelijkheid van het comité voor den ontvangen, finantielen steun had kenbaar gemaakt, wees hij er op, wat er alzo noodig was.

Er waren gezondheidsinspecteurs aangesteld: 1 hoofdinspecteur, de gepensioneerde overste Van Kappen, en nog verscheidene inspecteurs, tien in getal. Er zouden nog eenige meer benoemd worden. De heeren ontvangen 10 gulden daggeld: ieder heeft zijn afdeling, die hij met ploegen van 100 werklieden inspecteert. Spr. berekende, dat voor dit inspectiewerk per maand circa f 36.000 noodig was; zoo was er slechts voor ruim drie maanden voldoende geld.

Vervolgens besprak Mr. Paets het werkplan. De inspecteurs gaan van huis tot huis, houden registers aan, plegen overleg met de huiseigenaars, verichten desnoodig op kosten van dezen het noodige werk — doen dit in enkele gevallen ook voor niets — en verschijnen elken middag om 4 uur op het rapport bij den hoofdinspecteur, die op zijn beurt overleg pleegt met den hoofdcommissaris van politie.

Mocht er geen werkvolk genoeg verkrijgbaar zijn, dan zou mr. Paets een beroep doen op de beheerders van machine-werkplaatsen te Soerabaja om wat volk af te staan.

Spr. wees er vervolgens op, dat het in Soerabaja krioelt van ratten. Hij gaf hiervan sprekende voorbeelden. Hoe de dieren te vangen, was een nog niet geheel opgeloste quaestie. Spr. deed een beroep op

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.
Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en

Automobiel-Kleding. — Pelterijen. ::

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

MARTINUS NIJHOFF
's-GRAVENHAGE - LANGE VOORHOUT 9.

LEVERING VAN ALLE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.
ZENDT GAARNE CATALOGI, ENZ. OP AANVRAGE.

GEREGELDE ZENDINGEN NAAR OOST- EN WEST-INDIË
— AAN LEESGEZELSCHAPPEN EN PARTICULIEREN.

Adverteert in DIT Blad.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen
„MOOI NEDERLAND”,

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen-Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

PERRY & Co

20 Hoogstraat.

SPORTARTIKELN.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.
Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.
PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.
Dagelijksch groote verscheidenheid **VERSCHE**

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.
W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

de medische faculteit om praktisch werkende vergiften te verschaffen.

Mr. Paets bedankte vervolgens namens allen, die voor de goede zaak iets hadden gedaan: de couranten, die de publicaties hadden opgenomen; de drukkerijen, die snel gewerkt hadden; de verschillende instellingen, die haar zalen gastvrij hadden opengesteld (Handelsvereniging Soerabaja, koffiekamer Schouwburg, Arabische Sociëteit). Alleen betreurde hij het, dat de zaal in de bovenstad, voor bijeenkomsten als aangewezen, niet gebruikt kon worden.

De inspecteurs — zoo werd verder meegedeeld — hadden nog nergens moeilijkheden ondervonden; de medewerking van het publiek kon worden geroemd. Daarna werd nog huiselijk van gedachten gewisseld over de wijze, hoe de groote massa er toe te brengen, een penning te offeren.

Ten slotte kreeg de resident het woord. In een korte, met gloed uitgesproken rede uitte hij zijn dank voor hetgeen verricht was. Hij wist, dat er in Soerabaja vele flinke mannen woonden, maar hij had niet durven hopen, dat een zóó grootsche actie zou worden ontplooid. De spreker was al bewondering en bracht hulde aan het uitvoerend comité voor de geboonde toewijding (applaus).

Mr. Paets verklaarde daarop te hopen, dat men zou kunnen eindigen met een gezamenlijke kluis aan de laatste rat.

Pestvrees. Over het algemeen is men in de streken, waar de ziekte heerscht, en waar allerlei voorzorgsmaatregelen genomen worden, lang niet zoo bevreesd als daarbuiten.

Het volgende staaltje van pestvrees deelt Mata ram mede:

Iemand uit Malang wilde met zijn gezin naar Soerabaja gaan. Vooraf had hij een der hotelhouders per briefkaart verzocht om hem te schrijven, of er nog een paar kamers beschikbaar waren. Daarop kreeg hij na lang wachten geen antwoord, waarop de vraag eerst per brief en daarna per telegram werd herhaald, maar ook hierop kreeg hij geen antwoord.

Bij aankomst te Soerabaja begaf die heer zich naar het hotel, om van den hotelhouder de reden te vernemen van het onbeantwoord laten van briefkaart, brief en telegram en om te weten te komen, of hij de verlangde kamers nog krijgen kon.

De hotelhouder bracht den heer dadelijk naar een paar kamers en deelde hem onderwijl in vertrouwen mede, dat wanneer de logée's er achter kwamen dat hij lui van Malang logeerde, zij uit vrees zijn hotel onmiddellijk zouden verlaten.

Als het zoo te pas kwam moest mijnheer dan ook maar vertellen, dat hij van Solo of Djocja gekomen was.

Een paar dagen later pakte een der logée's zijn boeltje in. Op de vraag waarom hij wegging, ant-

woordde hij kortaf: „Omdat er hier een pestvloed uit Malang met zijn vrouw en kinderen gelogeed is”.

Secretaris van B. O. W. Wij lezen in De Java bode:

Uit de officiële berichten blijkt, dat de tijdelijke administrateur bij het Departement van Binnenl. Bestuur, de heer J. Polak, benoemd is tot secretaris B. O. W. Doordat deze benoeming zeer lang is uitgebleven, de voordracht was reeds geruimen tijd geleden ingediend, zijn in verschillende bladen zoo wel hier als elders, omtrent de vervulling van die betrekking allerlei mededeelingen gedaan en beschouwingen geleverd welke, naar ons uit goede bron bekend is, alle onjuist waren. Van de verschillende personen, die in verband met de bedoelde vacature als ernstige kandidaten werden genoemd, is slechts één persoon, zijnde de heer Polak, op de voordracht gebracht. Dat desondanks de Regeering zoo lang met de benoeming gearzeld heeft, vindt verklaring in het feit, dat zij zeer ongaarne er toe is over gegaan genoemden ambtenaar uit zijne tegenwoordige betrekking weg te nemen.

Mutaties bij de rechterlijke macht. Behalve zijn vice-president, zal de Raad van Justitie te Semarang ook een zijner leden verliezen. Wij vernemen n.l., dat Mr. M. C. Rogge eervol ontslag uit den dienst heeft verzocht. Zooals wij destijds mededeelden, had Mr. Rogge verleden jaar om die reden intrekking gevraagd van zijne benoeming tot president van den Raad te Makassar.

De mutatiën in de rechterlijke macht zijn tegenwoordig ongewoon talrijk, merkt de Java bode op.

Lampongsche Bank. Hetzelfde blad maakt melding van de oprichting van de Lampongsche Bank, welke in de eerste plaats in de credietbehoefte van de javaansche immigranten zal voorzien, en voegt daaraan toe, dat van regeeringswege aan die instelling eene som van f 20.000 tot aanvulling van haar bedrijfskapitaal tegen een jaarlijkschen interest van 4 pct. in leen is gegeven.

Het Duel. De correspondent van De Java bode te Buitenzorg schrijft:

Twee personen hebben herrie gekregen. 't Is tot handtastelikheden gekomen. Kaartjes zijn gewisseld. Getuigen genomen. Eindresultaat, duel op 't pistool. Duellerpistolen worden gekocht, een dokter gechargeerd, 't terrein uitgekozen. 's Morgens vroeg rijdt men in landaurs naar 't terrein.

De afstand wordt gemeten. De dokter heeft zijn verbandkist uitgepakt.

Een laatste poging van de getuigen om de duellanten te verzoenen mislukt.

Zij staan klaar om te schieten. 't Sein wordt gegeven: 2 schoten knallen. Bleek staan de getuigen toe te kijken. Geen der strijders valt. De pistolen worden herladen. Weer knallen 2 schoten; aan de

Er zijn nog vele andere soorten met verschillende benamingen. Men batikt eerst één kant van het katoen af, wat door de Javanen genoemd wordt angèngrèng. Daarna batikt men den anderen kant, wat vrij gemakkelijk gaat, aangezien de was doorschijnt en men dus slechts overbatikt, 'tgeen in het Javaansch genoemd wordt neroesi. Hierna worden de vakken, welke, als het geheel voltooid is, wit moet blijven met was ingevuld, wat in het Javaansch wordt genoemd nembok. Na afloop van dit laatste werk moet de batikan blauw geverfd worden.

Het blauw-verven duurt 5—6 dagen. Eerst als de batikan mooi donker-blauw is, houdt men op met verven. De gemiddelde onkosten voor het blauw-verven zijn: voor een lange breede kain f 0.50; voor een lange, doch smalle kain f 0.25; voor een hoofddoek f 0.25. Nadat de batikan blauw geverfd is, verwijderd men, als men b.v. eerst de roode figuren wil maken, de was op de plaatsen, die rood moeten worden.

Het verwijderen van was om eenige figuurtjes een bepaalde kleur te geven, geschiedt slechts door die plaatsen tusschen de handen te wrijven.

Alvorens tot het verwijderen der was over te gaan wordt de batikan in water gedoopt, waardoor de was loslaat; gebeurt dit niet spoedig genoeg, dan gebruikt men voor dit losmaken een mesje.

Na afloop van dit werk stijft men de batikan weer met dunne stijfsel. Nu vult men opnieuw was in op de blauwe plaatsen, opdat deze die kleur behouden.

Eerst daarna wordt de doek rood geverfd.

(Wordt vervolgd.)

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.

Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.

Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEU. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk

Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmundend ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitstekende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregeld AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS Waldeck-Pyramontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

Opgericht

1840.

Pianohandel.

Hofleverancier.

Tel. 3689.

Hoofdvertegenwoordiger:

Kastner
AutoPiano's.

Schledmayer.
Ritmüller. Rachals.
Dörner.

ELECTR. PIANO'S „VIRTUOS”.

ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-
BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.

Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.

C. F. VAN DER DOES,

L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

FEUILLETON.

Gebatikte Kains.

Door den Mantri te Poerbolinggo verteld en op schrift gebracht door Mas Djojosegvingno, hoofd der Inl. School te Poerbolinggo.

• II.

Er zijn twee hoofdsorten van batikans, te weten: batikans, welke, als ze tot kains zijn gemaakt, een witten grond (latoe poetih) en die, welke een zwarten of donkerblauwen grond hebben (latoe item). De figuren, die men op het katoen batikt, hebben veelal den vorm van gebladerde steelen, bloemen, vruchten, vogels, slangen, vlinders en verschillende dingen, die merkwaardig, mooi of wonderlijk zijn in de natuur.

Gewoonlijk behoeft men geen lijnen vooraf op het katoen te trekken, een ervaren batikster werkt op het gevoel. De vogel- of vlinder-motieven worden dikwijls tusschen de gebladerde steelen geplaatst ter verfraaiing. In een ander geval worden er slechts de vleugels van afgebeeld. Velen batikken reeds naar bestaande voorbeelden, die op een stuk katoen of op papier staan, welke men achter het te batikken katoen legt; zoodoende kan men dan overbatikken. De meest ervaren batikken zonder voorbeeld en bedenken zelf figuren en rangschikking. Behalve naar de bestaande modellen op stukken katoen of papier batikt men ook met gelinieerde figuren, wier uiterlijk door de gewoonte en de van ouds bestaande benamingen algemeen zijn: Parangoesok Klitik, Parangangkit, enz. De groote of breedte der figuren of linieeringen kan naar verkiezing gewijzigd worden.

Heineken's Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

v. Geschilderde
Fabriek GORDIJNEN
in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus” Stofzuig-
machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:

□ 'S-GRAVENHAGE. □

:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:

TELEFOON 2478.

eer is voldaan. De duellanten drukken elkaar de hand, de dokter pakt zijn verbandkist in en gezamenlijk rijdt men naar een restaurant, waar de champagne rijkelijk vloeit.

De getuigen maken proces-verbaal op, en ieder ziet met eerbied naar op de dapperen, die 2 maal schoten wisselden. Bovenstaand resultaat bereikt men zeker als men bij L. Ancion Marx te Luik koopt: pistolets à un coup pour le simili duel avec balle inoffensive du docteur De Villers de Paris. De prijs dezer prachtige duelleerpistolen is aan de fabriek 90 francs.

Met deze pistolen is een duel à mort zelfs on-gevaarlijk", zegt schrijver.

In het jongste nummer van het Ind. Militair Tijdschrift werd de volgende brief aan den kapitein H. Kerremans gepubliceerd:

Ik heb de eer uw edelgestrenge mede te deelen, dat ik geheel instem met de door u geleverde beschouwingen over „Het duel en de anti-duel-beweging", voorkomende in het gedrukt verslag van de op den 28en Februari jl. door de Indische Krijgskundige Vereeniging gehouden vergadering en het denkbeeld om eene Nederlandsch-Indische afdeling op te richten van den Internationalen Bond tegen het duel en voor de bescherming der eer ten zeerste toejuich.

De commandant van het leger en chef van het departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië,

(w. g.) VAN DAALEN.

BOEATAN

HEULSTRAAT 19 : : DEN HAAG

MAGAZIJNEN

VAN

INDISCHE KUNSTNIJVERHEID.

WEST-INDIË.

SURINAME.

In haar nummer van 12 Juli — Avondblad D — heeft de N. R. Ct. het volgende bericht:

Sproston's dienst.

Wij hebben in ons Avondblad B van 21 Juni j.l. uit De West het bericht overgenomen, dat de firma Sproston's Limited in hooger beroep was gegaan van het vonnis, waarbij die firma — of formeel een harer kapiteins — tot honderd gulden boete werd veroordeeld wegens het onderhouden van de kustvaart in Suriname, hoewel de vergunning daartoe was ingetrokken.

Reuter zendt ons nu onder het opschrift: Belangrijke scheepvaartquaestie; het tractaat tusschen Groot-Britannië en Nederland, het volgende, Georgetown, 29 Juni, gedagteekende bericht:

Heeft het handels- en scheepvaartverdrag, tusschen Groot-Britannië en Nederland gesloten, waarbij bepaald is dat de schepen van beide landen wederkeerig zullen worden toegelaten tot den dienst op alle havens, aan elk der partijen behoorende, ook betrekking op de kolonies der beide landen? Een rechter in Nederlandsch-Guiana (Zuid-Amerika) heeft juist beslist, dat dit niet het geval is, in een quaestie die in hooge mate de belangstelling heeft gewekt in de Nederlandsche kolonie en in Engelsch Guiana. Eenige jaren geleden had het Bestuur van Nederl.-Guiana vergunning gegeven aan Sproston's Ltd. in Engelsch Guiana, om een stoomvaartdienst te onderhouden van Georgetown (Engelsch-Guiana) naar Paramaribo, de hoofdstad van de Nederlandsche kolonie, en andere havens daar. Sedert dien tijd is die dienst onderhouden en is gebleken nuttig te zijn voor de inwoners van de twee kolonies. Vermoedelijk met de bedoeling om zijn eigen stoomvaartverkeer uit te breiden, heeft het Bestuur van Nederl.-Guiana de verleende vergunning verleden jaar ingetrokken en de Engelsche firma gewaarschuwd dat die dienst moest ophouden.

Desniettemin heeft de firma Sproston's Ltd. haar stoomschepen laten loopen, met het gevolg dat de kapitein van een dier schepen gedagvaard werd voor

den kantonrechter te Paramaribo, onder beschuldiging van handel te hebben gedreven tusschen de havens in Nederlandsch Guiana zonder vergunning van het bestuur, en veroordeeld werd tot een boete van f 100, en in de kosten van het geding, subsidiair tot 7 dagen gevangenisstraf.

In zijn uitspraak zeide mr. L. L. Beckeringh van Loenen, kantonrechter te Paramaribo, in antwoord op de door de firma Sproston Ltd. aangevoerde verdediging om te voorkomen dat haar dienst zou worden beschouwd als in strijd met het handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland en Groot-Britannië gesloten, dat een dergelijke verdediging niet kan opgaan, want ofschoon bij verdrag bepaald is, dat schepen varende tusschen Groot-Britannië en Nederland, zullen worden toegelaten in alle havens van elk der twee landen, dit geen betrekking heeft op schepen gaande van de eene kolonie naar de andere, en dat uit dit verdrag niet volgt, dat het den schepen van elk der partijen zal geoorloofd zijn om een geregeld verkeer tusschen de verschillende afzonderlijke havens van elk der landen te onderhouden.

Tot zoover het Reuterbericht.

Wanneer men in aanmerking neemt, dat de Surinaamsche bladen van eind Mei reeds de uitspraak van den Surinaamschen rechter mededeelden, dan is het niet recht duidelijk wat Reuter met zijn 29 Juni gedagteekend bericht uit Georgetown voorheeft. Teekend voor Engelsche opvattingen is het zeker, dat de firma Sproston Ltd. kalnweg met den dienst voortging, niettegenstaande de intrekking der vergunning. Nu de zaak door Reuter weer ter sprake wordt gebracht, mogen de beschouwingen van De West van 26 Mei over de vaart zelve hier eene plaats vinden:

„De firma Sproston's Limited is in hooger beroep gegaan van het vonnis, waarbij zij — of, formeel, haar kapitein — tot honderd gulden boete werd veroordeeld wegens het onderhouden van een binnenlandsche vaart (kustvaart) in Suriname, hoewel de vergunning daartoe was ingetrokken.

De juridische zijde van deze kwestie kan ons koud laten. Wanneer het gouvernement geen vreemde scheepvaart wil dulden in onze wateren, dan zal het zeker niet aan middelen ontbreken om die vaart te beletten.

De vraag die ons interesseert is deze: behoort die vaart te worden gestuit?

Welke belangen eischen die staking?

Heeft men op het oog het belang van den Kon. West-Ind. Maildienst, die wellicht den dienst onzer koloniale vaartuigen zal overnemen?

Als dat het geval is, dan zij er toch op gewezen dat de onderhandelingen met die maatschappij al jaren duren, dat men het nog steeds niet eens is geworden over het subsidie door die maatschappij te genieten, en — ten slotte — dat in 1890 gelijksoortige onderhandelingen met den K. W. I. M. op niets uitliepen, omdat een te hoog subsidie werd verlangd (wij meenen zoo iets als een kwart miljoen 's jaars).

Men zou zeggen, wanneer het ditmaal komt tot een schikking met den K. W. I. M., dat het dan tijd genoeg is te overwegen of Sproston's dienst gemist kan worden.

We zeggen gemist, omdat op dit oogenblik dit verkeersmiddel voorziet in een werkelijke behoefte van Nickerie.

Het is voor Nickerie een behoefte een verkeersmiddel te hebben met Demerara. Sedert ons gouvernement den dienst op Demerara staakte, voorziet alleen Sproston's dienst in die behoefte.

De verbinding met Demerara, die men heeft via Springlands en New Amsterdam, is omslachtig, kostbaar en bovendien — door den oversteek der Corantijnmond — vaak levensgevaarlijk.

Ook de verbinding die men heeft met Paramaribo, laat veel te wenschen over, dank zij het wanbeheer onzer koloniale vaartuigen. Van Nickerie uit heeft men alles gedaan wat men kon, om dien dienst verbeterd te krijgen. Men heeft gevraagd, of de koloniale booten lading konden nemen aan de steigers der groote suikerplantages. Men heeft aangeboden een minimum lading van 3000 ton 's jaars te garandeeren, indien de verbinding met Demerara behouden kon blijven. Dit alles is afgewezen. Het is gebeurd, dat de koloniale boot weigerde hout mede te nemen, waaraan dringend behoefte was voor den bouw van immigrantenwoningen. De grootste moeilijkheden zouden hieruit zijn voortgevloeid, had niet enkele dagen later Sproston's boot het hout aangevoerd. Bestellingen te Paramaribo per koloniale boot worden eerst na 14 dagen uitgevoerd. Sproston's booten brengen het verlangde na enkele dagen, op de terugreis. Dit maakt, dat men gaarne provisiën enz. te Paramaribo (in plaats van Georgetown) bestelt. In één woord: in alles, waarin de gouvernementsbooten te kort schieten, voorzien Spro-

**Speciale inrichting tot het ver-
vaardigen van OVERHEMDEN en
ONDERGOEDEREN, naar maat of
volgens model.**

G. Lörcher

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

Wormbonbons „Kenha” Uitstekend en lekker smakend middel tegen wormen.
Rhamnagar Regelt op de gemakkelijkste en meest pijnlooze manier den stoelgang. Het is een smakeloos, onschadelijk, plantaardig middel en vooral aan te bevelen voor lijdende aan aambeien.

Stoomlevertraan-Emulsie Aangenaamste en gemakkelijkst verteerbare vorm der levertraan.
Quina-Laroche en QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX. Tegen zwakte, gebrek aan eetlust, koorts, etc.; de laatste vooral tegen bleekzucht en bloedgebrek.

Elkel-Cacao Beste dagelijksche drank voor kinderen, zwakke en klierachtige gestellen; tevens geneesmiddel bij stoornissen der spijsverteringsorganen.

Melksuiker Chemisch zuiver; speciaal voor kindervoeding.
Peptovine Versterkingsmiddel bij onvoldoende spijsvertering, bevattende peptonen, welke direct in het bloed opgenomen worden.

Tamarinde-Bonbons Laxeerende vruchtenpastilles in confituurvorm.
Asthma-Sigaretten Geven onmiddellijke verlichting bij aanvallen van asthma. Ruim 30 jaren succes.

Salmiak-Pastilles De beste huismiddelen tegen hoest,
Bloemen-Pastilles en heescheid en keelpijn.
Mentha-Pastilles No. 2 met viooltjes-aroma.

Fabrieksmerk.
KRAEPELIEN & HOLM, Apothekers - Hoofleveranciers, Zeist.

SLUIT UWE PASSAGE BIJ DE FIRMA
DE VRIES & Co.
Prinsestraat 17 - Teleph. 3969.

Goedkoopste verschepping van goederen over de geheele wereld.
LAAGSTE PREMIËN voor Assurantiën (Zee-, Brand-, Inbraak-, Ongelukken-, Noodhaven- enz.).

MAISON DROUOT

DEN HAAG
LANGE HOUTSTRAAT 7 en 2. - TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
KUNSTVOORWERPEN.

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND,
LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.
Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.
3 " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. VAN VEELLEN.

Gescher & Kemper
DEN HAAG - VLAMINGSTRAAT 22.
Tapijten - Meubelen

MATHILDE SCHULTZ VAN VLISSINGEN,
Leerares in SOLOZANG met getuigschrift van het Conservatorium der Afdeling Amsterdam van de M. t. B. d. Toonkunst beveelt zich aan voor het geven van zanglessen.
's-GRAVENHAGE, DUNKLERSTRAAT 69.

ton's booten. Geen wonder, dat op het behoud dier booten prijs wordt gesteld, ja zij thans onmisbaar zijn voor Nickerie, wil dit district een behoorlijk verkeer hebben.

Nu gelooven wij, dat het gouvernement ter dege rekening heeft te houden met de verkeersbelangen van een district, dat jaarlijks een netto opbrengst van een ton gouds levert aan de schatkist. De beide suikerplantages dragen f 7500 bij alleen in de inkomstenbelasting. Verkeersbelangen zijn overal — ook in Nickerie — een factor van betekenis voor den bloei van eenig gewest. Dit belang weegt o. i. voorloopig ruimschoots op tegen de belangen, die aan Sproston's dienst een eind wenschen gemaakt te zien.

In verband met boven besproken Reuter-bericht volge hier, aan de N. R. Ct. van 18 Juli ontleend, dit telegram:

Uit het Engelsche Lagerhuis.

LONDEN, 17 Juli. Ashley stelde de vraag, of de minister van buitenlandsche zaken het eens is met de beslissing van de rechtbank van Nederlandsch-Guyana, dat het handels- en scheepvaartverdrag tusschen Engeland en Nederland (bepalende, dat de schepen van beide landen over en weer toegang hebben tot alle havens van beide partijen) niet van toepassing is op de koloniën van beide landen.

Mc. Kinnon Wood zeide, dat bij de rectificatie van het verdrag door beide partijen uitdrukkelijk is verklaard, dat het niet zou gelden voor de koloniën. In later gesloten verdragen of later uitgelegde verklaringen komt niets voor, dat hierin verandering brengt. De beslissing van de rechtbank van Nederlandsch-Guyana schijnt dus volkomen in orde te zijn.

In de zeer interessante correspondentie in de N. R. Ct. betreffende de Internationale Hygiëne-tentoonstelling te Dresden — zie het nummer van 14 Juli, Avondblad B — trok de volgende alinea de aandacht van den bewerker der rubriek Suriname in dit weekblad:

„Vervolgens komen de malaria, de gele koorts, de nona en de elephantiasis aan de beurt. Deze vier ziekten worden alle door een bepaald insect veroorzaakt, te weten respectievelijk de anophales maculipennis, de stegomyia calopias, de glossina palpalis, en de filaria Bankrofti. Vele preparaten geven ons een beeld van de verschijnselen, door deze ziekten veroorzaakt. De elephantiasis is een ziekte, die, zooals photographieën ons duidelijk maken, aanleiding geeft tot groote dikten op verschillende plaatsen van het lichaam. De nona is de slaapziekte, welke door Koeh goed is bestudeerd. De gele koorts kwam veel in Suriname voor, in 't algemeen aan den evenaar'.....

Het is inderdaad meer dan tijd, dat er een einde komt aan de legende van het veelvuldig voorkomen van de gele koorts in Suriname. Ook voor het verleden is de bewering onjuist. Het is hier de plaats niet om dit aan te toonen. Slechts zij hier opgemerkt, dat, toen een tiental jaren geleden de ziekte in Suriname uitbrak, in den eersten tijd geen der geneesheeren, ook niet de ouderen, wist, met welke ziekte men te doen had, omdat geen van hen ooit een geval van gele koorts had gezien, met uitzondering van één, die vroeger op de W.-I. eilanden had gewoond.

De medici in de kolonie waren spoedig in twee kampen verdeeld, en in de Surinaamsche bladen van die dagen werd een vinnige strijd gevoerd over de vraag, of men al dan niet met gele koorts te doen had. Men heeft niet meer recht Suriname te noemen onder de landen, waar de gele koorts veel voorkomt, dan Nederland onder die, waar de cholera dikwijls heerscht.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Atjeh. a. de watervoorziening te Kota-Radja. Vóórdat de tegenwoordige kunstmatige watervoorziening te Kota Radja in werking trad, voorzag de bevolking zich van water uit de rivier of uit de putten op de erven, ten einde dat te benutten voor badwater of voor water om te koken. Gewoonlijk konden een viertal huisgezinnen van één put gebruik maken, terwijl zekere voorzieningen werden genomen, met het doel de putten zoo mogelijk rein te houden. In de praktijk had men echter met tal van tegenwerkende omstandigheden te kampen, doordien dikwijls ratten, katten, kippen enz. in de putten terecht kwamen, daarin stierven en dan het drinkwater onbruikbaar maakten.

Wel maakten de leden der huisgezinnen, die van zulk een put gebruik maakten, zekere afspraken, die de bedoeling hadden de putten schoon te maken en te onderhouden, maar in de praktijk kwam van zulk een afspraak weinig terecht, en gaf zij meestal aanleiding tot ernstige geschillen en scheldpartijen.

Bovendien stond men ook dikwijls voor de moeie-

lijkheid, dat de putten in het warme jaargetijde geheel droog waren en de bevolking dan van drinkwater was beroofd. Wel is waar had men nog het water der Atjeh-rivier ter beschikking, maar de afstand van dien stroom tot de kampongs is betrekkelijk nog al groot, en bovendien is het water rood gekleurd bij hevige regens in de bovenlanden en gedurende een gedeelte van den dag ziltachtig van smaak, wegens de werking van eb en vloed.

Het water van de Atjeh-rivier is alleen bruikbaar voor het baden van vee en het wasschen van kledingstukken, mits men zich door een omheining in de rivier tweek te beschermen tegen de krokodillen, die in vrij grooten getale voorkomen en dikwijls gevaarlijk zijn.

De tegenwoordige watervoorziening te Kota Radja heeft al die bezwaren, waarmede de bevolking in aanraking kwam, opgeheven, door het water uit de Pinang-rivier in het gebergte met hulp van machine-installaties op te voeren en door ondergrondse pijpleidingen te voeren naar de hoofdplaats Kota Radja, met vertakkingen naar de verschillende deelen, n.l. den Kraton, de kampongs Nesoek, Penitië, Baroe, Keudah, Penajoeng enz. enz.

Op de drie laatstgenoemde plaatsen heeft men tevens goed gecementeerde badplaatsen aangebracht en door zink gedekte optrekjes opgericht, waarin men in de met zink gescheiden vertrekjes een bad kan nemen.

Zij, die het aangevoerde water op eigen erf wenschen te hebben, kunnen dit tegen maandelijksche betaling van zeker bedrag bekomen.

Bij aankoop van water wordt 2½ cent per vracht (van 2 emmers) betaald.

Zij, die het water zelf halen, betalen niets.

De schrijver, die zich Bitterwater noemt, looft in de Sinar Sumatra van 13 Mei 1911 No. 40, deze genomen bestuursmaatregelen, maar hij vindt het jammer, dat, terwijl het badwater vroeger ten allen tijde verkrijgbaar was, de verstrekking thans zóódanig is gereguleerd, dat men slechts op zekere uren van den dag water kan bekomen. Dit is vooral lastig voor de vrouwen, met het oog op het wasschen van kledingstukken, terwijl aankweeking van reinheid juist zoo hoogst noodzakelijk is. Schrijver hoopt evenwel, dat er wel een weg te vinden zal zijn, die dit bezwaar zal kunnen ondervangen.

b. De Pasar-Malam te Kota-Radja. — In de Bintang Atjeh van 11 Mei 1911, No. 1, wordt een uitvoerige beschrijving gegeven van de Pasar-Malam (jaarmarkt), welke van 2 Mei tot 6 Mei 1911 op de Esplanade te Kota Radja werd gehouden.

In het midden van het met traliewerk omgeven terrein was een fraai gebouw in ronden vorm opgericht, waaromheen verschillende loodsen opgeslagen waren, terwijl in ruim 100 warongs voor de bevolking gelegenheid bestond de noodige versnaperingen te gebruiken.

Van tal van gebouwen wapperde de Nederlandsche driekleur.

Deze pasar-malam was van de zijde van het inlandsch element met groote vreugde begroet, hetgeen niet alleen bleek uit den tweedijver van het Atjehsche volk om op deze markt het beste voor te brengen hetgeen het land oplevert, doch ook van de zijde van de bevolking van Sumatra's Westkust, Java en andere deelen van Ned.-Indië. Dank zij het actief en beleidvol optreden van de verschillende commissies, waarin ook inlandsche onderwijzers zitting hadden, is deze pasar-malam een succes geweest en heeft zij zich in een druk bezoek mogen verheugen. Alleen de Chineezzen te Penajoeng gaven minder bewijzen van belangstelling in het vredeswerk, waarvoor als reden werd opgegeven het feit, dat hun gedachten gang meer gericht is op het noodlottige Tjap Diken Wawe-spel, waarvan druk gebruik-gemaakt werd. De stemming van den Chineeschen speelwachter te Kota Radja was blijkbaar door de groote winst, welke gemaakt werd, dan ook allerbest.

Op 2 Mei 1911 werd de feestelijkheid door den gouverneur, in tegenwoordigheid van een groot officieel publiek, met een toespraak geopend, waarbij in herinnering werd gebracht de pasar-malam van het jaar 1908 en de dank uitgesproken aan de betrokken commissies voor hunne belangrijke en belangloze bemoeienissen ten deze.

De gelegenheid was voor het Atjehsche geopend, om zich persoonlijk te overtuigen, van de veranderingen ten goede, welke in de laatste drie jaren op Atjeh hadden plaats gehad.

Een ernstig conflict. Volgens bericht in de Djawa-Tengah van 15 Mei 1911, No. 106, zou een ernstig ambtelijk conflict zijn ontstaan tusschen Dr. de Vogel, aan wien de leiding der Pestaangelegenheden is toevertrouwd, en Dr. Doorenbos, geneesheer op het Marine-etablisement te Soerabaja, tijdelijk werkzaam gesteld aan het quarantaine-station te Lawang.

PEEK & CLOPPENBURG

- Wagenstraat 12-14-16 -
Spuistraat 13 - DEN HAAG.
VERDER IN ALLE STEDEN.

□ HEEREN- en KINDERKLEEDING □
□ UITRUSTINGEN □
HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN

C. FORTMANN,
SPUISTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE

in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN. -

Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

H. ZUMPOLLE - 's-Gravenhage

VEENESTRAAT 29 — Teleph. 4105.

KOFFERS, TASSCHEN, LEDERWAREN.

Grootste en meest gesorteerde Magazijnen
in NEDERLAND.

Vraagt GEÏLL. PRIJSCOURANT.

L E V E N S	EERSTE	O N G E V A L L E N
	ROTTERDAMSCH	
	ROTTERDAM,	
	Oudehavenkade No. 1, Plan C. Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië: De Heeren VAN HEUSDEN en MEES, Kali-Besar, Batavia.	
	Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden.	
VERZEKERING.		

MEUBELFABRIEK.	BREDA.	BEHANGERI.
	BOSCHRIJKE OMGEVING.	
	WONINGINRICHTINGEN	
	in huur.	
Groote Markt 50. P. HEIJMAN.		

F. L. VAN BOMMEL,
VLAMINGSTRAAT 8-10 - DEN HAAG.
TELEFOON 5501.

DAMES- EN HEEREN MODE-ARTIKELEN
HANDSCHOENEN
Speciale Afdeling Heerenhoeden en Petten

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT,
Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f 1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f 0.50, DINERS vanaf f 0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

De oneenigheid schijnt zóó hoog gelopen te zijn, dat laatstgenoemde van zijne functiën te Lawang werd ontheven en de politieoppassers er zelfs bij te pas zijn moeten komen.

Wat is dat nu? vraagt men in genoemd blad.

Dat bekrompen lieden, door gebrek aan zelfbeheersching, het tot zulke uitersten laten komen, is niet zeldzaam, maar dat twee landsdienaren van zekere kwaliteit tot zulke grove maatregelen hun toelucht hebben moeten nemen, moet zeker aan iedereen opvallen.

Het laat zich aanzien, dat deze zaak nog ernstige gevolgen na zich zal slepen.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Het in huis houden van de Chineesche jonge meisjes door de Chineesche ouders in Ned.-Indië. Jong-Chinaman te Besoeki wijst in de *Djawa-Tengah* van 13 Mei 1911, No. 105, op het feit, dat, terwijl de Indische Jong-Chineesche Vereeniging Tiong Hoa Hwe Kwan nu reeds tien jaren bestaat, zij, niettegenstaande haar streven om de ontwikkeling van den Chineeschen stam te bevorderen, toch in gebreke is gebleven aan te sturen, op verandering van enkele oude toestanden, die in de tegenwoordige nieuwe orde van zaken niet meer passen. Onder die oude gebruiken rangschikt de schrijver bijv. de nog steeds bestaande gewoonte van de Chineesche ouders in Ned.-Indië om hunne jonge dochters, zoodra zij een zekeren leeftijd hebben bereikt, bij zich zóódanig in huis te houden, dat zij zoo goed als geheel van de buitenwereld zijn afgesloten. Wel kan men waarnemen, dat die ouders hunne kinderen naar de Chineesche scholen zenden, maar, niettegenstaande dat streven om hunne kinderen op die wijze verstandelijk te ontwikkelen, houden zij zich toch krampachtig vast aan de oude Chineesche instellingen van het moederland en zonderen zij de meisjes van een leven in de groote maatschappij af. Die afzondering moet wijzen op bescherming in tijden, toen in China nog het oude roofocht bestond, waarbij de mannen van den eenen stam er op uit trokken om vrouwen uit een anderen stam te rooven.

De hoofden der benden eischen voor zich daarbij gewoonlijk meer dan één vrouw op.

Dergelijke rooftochten bestaan zelfs thans nog in Afrika, waar, naar men zegt, Naamlooze Vennootschappen in betrekking staan met hoofden van stammen, die vrouwen rooven en met hunne schepen naar Constantinopel en elders overbrengen.

Zij zijn daar op de markt een handelsartikel, waarvan de uiterlijk bevooroordeelden bestemd zijn voor de harems van de toonaangevende mannen, terwijl uiterlijk minder gelukkigen worden aangehouden als slaven, bedienden enz.

De Hindoes zijn in sommige streken van Engelsch-Indië voor dergelijke rooftochten zóó bevreesd, dat zij er de voorkeur aan geven hunne dochters bij de geboorte het leven te benemen.

Gelukkig hebben de Chineezers in Ned.-Indië van dergelijke rooftochten nooit last gehad en bestaat er voor de Chineesche ouders daar te lande dus geen enkele reden, om op de wijze, zooals zij doen, te volharden in de handhaving van oude Chineesche gebruiken, die de jonge meisjes in hunne vrijheid belemmeren.

Vraagt men evenwel aan de ouders naar de reden van hunne houding ten dezen opzichte, dan is het gewone antwoord, dat men gehecht is aan die oude moederlandsche gewoonten, en dat men daarin bij voorkeur geen verandering wil brengen.

Onder verwijzing naar tal van voorbeelden, waaruit kan blijken, dat de Chineezers zich toch ook wel schikken naar tal van andere omstandigheden, als bijv. het klimaat van het land, hetwelk zij bewonen, enz., beveelt de schrijver den Chineeschen ouders in Indië aan om hunne jonge dochters toch de gelegenheid te schenken ook van het andere goede, dat de wereld biedt, kennis te nemen en hen zodoende in staat te stellen hun kennis te verruimen en meer te genieten van het leven dan nu gedaan wordt.

Ontvangst bij de Keizerin-Weduwe te Peking. Volgens mededeeling, voorkomende in de *Djawa-Tengah* van 12 Mei 1911, No. 104, heeft H. M. de Keizerin-Weduwe van China, op 20 Mei 1911, des morgens ten 8 uur, de daarvoor in aanmerking komende dames van vreemde nationaliteit ten paleize ontvangen.

Vanwege Zijne Majesteit den Keizer was aan de prinsessen opgedragen den gasten de paleizen en tuinen te laten zien, terwijl de Keizerin-Weduwe des middags allen aan tafel noodigde.

Over het algemeen was de stemming opgewekter dan vroeger.

Bleef men eertijds als poppen tegenover elkander zitten, thans kon, dank zij de tolken, Oh Wie Tek en Gan Hwie King het gesprek een behoorlijk en aangenaam verloop hebben.

Een Engelsch onderwijzer in Ned.-Indië op de vlucht. Aan de hand van de *Warna Warta* waarschuwt de „Bromartani” van 10 Mei 1911, No. 38, het publiek tegen de oplichterijen van den onderwijzer in de Engelsche taal B. Dickson, die zich op 3 Mei 1911 met een voorschot, groot f 125.—, van de Tjong Hoa Hwe Koan-Vereeniging te Indramajoe uit te voeten heeft gemaakt en zich op die wijze aan zijne verplichtingen heeft onttrokken.

Behalve deze onregelmatigheid, heeft hij nog tal van andere oplichterijen op zijn geweten.

De Chineesche studenten in Japan. De Chineesche studenten te Tokio schijnen zich in den laatsten tijd op ernstige wijze te roeren en zich in te laten met den gang van zaken in Groot-China. Zij hebben te Tokio een vrijwilligerscorps opgericht, onder den naam van „K wok min koen” en zijn, volgens de mededeeling, voorkomende in de *Bintang Soerabaja* van 29 April 1911, No. 96, op den 25en Maart te voren bijeengekomen, waarbij 4 afgevaardigden uit de Chineesche provinciën tegenwoordig waren.

Per draadbericht werd toen aan den Chineeschen Minister van Buitenlandsche zaken kennis gegeven, dat het Chineesche volk, ingeval van schade, door de aanrakingen met Engeland, Rusland en Frankrijk berokkend, zich daarbij niet zou neerleggen, doch zich tot den dood zou verdedigen. Ook zien de studenten den gang van zaken in de provinciën Kuldja en Yunnan met zekere zorg tegemoet. Een 20000 taal zilver is door hen bijeengebracht, ten einde, zoo noodig, geldelijken steun te verlenen, bijaldien het tot verwikkelingen met Rusland komt.

Van Vreemde Koloniën.

Wanneer volgt Nederland? — Voor Frankrijk en zijn koloniën bestaat het brievenport van 10 centimes, voor 't Britsche gebied in de verschillende oceanen is de penny postage ingevoerd. De Australische Statenbond is nu met Noord-Amerika in onderhandeling om het ook tusschen deze werldeelen toe te passen. Voor Nederland en zijn koloniën is dit echter, voor zoover bekend, zelfs nog niet in overweging. Zeer groote, onoverkomelijke bezwaren! — onoverkomelijk voor Nederland; hoe lang nog?

Het voorgenomen Amerikaansch-Engelsch-Fransch algemeen arbitrage verdrag werpt zijn licht al vooruit. De dezer dagen onderteekende verlenging voor tien jaar van het Britsch-Japansche bondgenootschap bevat de bepaling, dat het artikel betreffende hulp in tijd van oorlog niet van kracht zal zijn, voor zoover een der beide partijen in oorlog is met een natie, waarmee de andere een algemeen arbitrageverdrag gesloten heeft.

Suiker uit maïs. — Een Amerikaansch scheikundige, Stewart, heeft een middel gevonden om van maïs 88% sap te verkrijgen, bevattende 13% suiker. Om dit te bereiken zou het voldoende zijn de aar vóódat de vrucht rijp is van den stengel los te maken; hierdoor zou een belangrijke ophooping van suiker in de weefsels plaats vinden. De opbrengst van de hectare bereikt, onder het klimaat van de zuidkust der Vereenigde Staten 20.000 K.G. suiker, bij 25.000 L. alcohol en 25.000 K.G. cellulose van zeer goede kwaliteit als bijproduct. In Pennsylvanië, Cuba en Florida zouden reeds fabrieken worden opgericht. Een bericht van groot belang voor vele koloniën, als het waar is.

FRANSCH KOLONIËN.

Bij decreet van 2 Maart 1910 was de duur van verblijf in Indochina, die recht geeft op een verlof naar Europa, teruggebracht van drie op twee jaren. Een van de laatste daden van den heer Messimy als minister van Koloniën is geweest, die twee jaar weer op drie te brengen (decreet van 12 Juni). De voorwaarden van verblijf in die kolonie zijn wat gezondheid, levenswijze, omgang, dienst, enz., betreft, niet van dien aard, dat een tijd van drie jaar te lang is, in naburige koloniën van andere rijken wordt een veel langer verblijf gevegd. De verloven eischen door de dan toch uitgekeerde traktementen en de reiskosten zulke groote sommen, dat overdaad niet te verdedigen is, terwijl een te kortstondige waarneming der ambten in de kolonie de dienstvervulling ook geenszins ten goede komt. In dit opzicht mogen de Fransche ambtenaren bij ons in de leer komen, waar de tijd van 12 jaar eerst op 10 en nu op 6 gebracht is, en niemand dit te lang vindt.

DUITSCH KOLONIËN.

„De Volksstem” van Pretoria heeft een artikel gegeven over de mogelijkheid, het recht en het be-

P. ABRAHAMSON,

A HOFJUWELIER, A

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN,
DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. H. CORSMIT BROSSOIS & CO.

Bezuidenhout no. 1 - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

-- om direct te betrekken. --

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

A. SCHARENBERG,

HOFLEVERANCIER.

NIUWZILVER- EN NIKKELWERKEN

HUISHOUDELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

EET GEEN KLEFBROOD.

De Luxe-Bakkerij

SUMMUM LEVERT
- HET -

SMAKELIJK DOORBAKKEN en bovendien VERPAKT zonder prijsverhoging.

Telef. 1035. PRINSEGR. 126-126a.

PERZISCH IMPORTHUIS

LA HAYE.

NOORDEINDE 11. — Téléphone 6008.

Maison la plus ancienne et la plus importante de cette ville, dont les tapis d'Orient, importés directement et garantis authentiques, forment l'Unique Spécialité à l'exclusion de toute imitation.

Réparation des Tapis.

MARTON KULCSAR.

W. KALDENBACH - 2e Sweelinckstr. 111

DEN HAAG.

ATELIERS VOOR HET ONTWERPEN VAN
EENVOUDIGE, GOEDKOOPE EN SMAAKVOLLE
WONINGINRICHTINGEN.

Teekeningen en begrotingen gratis voor belanghebbenden.

RIJWIELEN.

DE GLORIE VAN HOLLAND.

—: PRIJSCOURANT GRATIS EN FRANCO. —:

DESGEWENSCHT GEMAKKELIJKE CONDITIES.

COLUMBUSSTRAAT 76. - Tel. HARG 2643. - Kantoor 8-6 uur.

H. W. DOHNA, Civ. Ingenieur, Fabrikant.

NEDERLANDSCH-INDISCH
ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.

CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVEN- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

belang van een Britsche onderhoorigheid met zelfbestuur om onzijdig te kunnen blijven, wanneer 't Britsche moederland in een oorlog gewikkeld mocht worden. De beschouwingen hebben, ook in verband met de opvattingen, welke Sir Laurier, vertegenwoordiger van Canada, ter Imperial Conference heeft uitgesproken veel aandacht getrokken.

Wanneer een groote oorlog uitbreekt kan Zuid-Afrika een punt van bijzondere beteekenis worden, daar het Suezkanaal waarschijnlijk geblokkeerd zal worden, waardoor de handelsweg de Kaap-route weer zal inslaan. Verklaarde Zuid-Afrika zich zelf tot bondgenoot van Engeland, dan zou een belangrijk deel van de Br. vloot in de Z.-Afrikaansche wateren moeten worden samengetrokken ter verdediging van de havens en tot het openhouden van de gemeenschap ter zee. Zuid-Afrika zou doorlopend blootstaan aan aanvallen van de vijanden van Engeland, en behoort Duitschland daartoe, dan zou Z.-Afrika bovendien den oorlog te land te voeren kunnen krijgen. Het is echter bekend, dat de voor Engeland aangewezen tactiek ter zee het noopt zijn vloot in Europeesche wateren te houden en dat het niet in staat is bovendien nog de kusten der overzeesche gebieden te beschermen. Onder deze omstandigheden zullen het belang van Engeland en dat van Z.-Afrika het best gediend zijn door een onzijdig blijven van Z.-Afrika. Kunnen er ook gevallen komen waarin de neutraliteit van Z.-Afrika de hier bedoelde voordeelen niet zou opleveren en waarin het dan goed kan zijn haar prijs te geven in het aannemen van de mogelijkheid der onzijdigheid behoeft echter, zooals het hier is aangegeven, geen losmaken van de wederzijdsche belangstelling gezocht te worden.

De „African World” wijst de nijverheid en den handel van Engeland op het veldwinnen van de Duitschers in Egypte. Op financieel terrein heeft Duitschland zijn stelling versterkt door de oprichting van de „Deutsche Orient Bank”. De invoerhandel uit D. die in 1887 slechts 3 p. m. bedroeg, is nu 54 p. m. geworden in diezelfde tijdruimte ging het aandeel van Engeland achteruit van 889 tot 310 p. m. Al is de winst van D. voornamelijk ten koste van den handel van andere volken behaald, de Britten zijn toch ook gevoelig getroffen en zij zullen nog meer inboeten als zij niet waakzaam en actief zijn.

Er was een beschuldiging gericht tot het Britsch-Indische gouvernement, dit zou politieke misdadigers strenger behandelen in de gevangenis dan boosdoeners van laag allooi. Na een ingesteld onderzoek wordt dit officieel tegengesproken, met name de bewering, dat zij tegen de rechterlijke uitspraak in, in eenzame opsluiting worden gehouden. Erkend wordt, dat zij afgezonderd moeten blijven, omdat meermalen last en gevaar is ondervonden van hun invloed op andere gevangenen, om tot verzet te komen. Maar terwijl wie eenzaam opgesloten is de medegevangenen niet te zien krijgt, zijn de staatkundig veroordeelden in de gemeenschap slechts afzonderlijk gehouden. Zij verkeerden in de zelfde lokalen als de gewone gevangenen, zodwel bij het werk, als bij het nemen van beweging, en bij het eten.

Een circulaire van de secretarie van den gouverneur in O. Bengalen en Assam verbiedt den ambtenaren werkzaam te zijn als agenten e. d. g. van verzekeringsmaatschappijen. Eenigen hebben door hun ijver en invloed aan die nevenbezigheid aardige bijverdiensten ontleend, en naar het schijnt niet alleen bij verzekeringsmaatschappijen, maar ook als verkoopers van patent medicijnen, sigaretten, enz. Daar het euvel wel niet alleen in O. Bengalen zijn weg gevonden zal hebben, stelt „the Times of India” (Ml. Ed. 1 Juli) de circulaire ten voorbeeld aan autoriteiten elders.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

De Handel van Makassar.

Het jaarverslag van de Kamer van Koophandel te Makassar over 1910 is verschenen; het bevat niet alleen uit een financieel- of handels-, maar ook uit een algemeen politiek- en economisch oogpunt, belangrijke gegevens.

Het uitgestrekte gebied in het Oosten van den Archipel, waarvan Makassar de sleutel is, verkeert in een toestand van overgang en evolutie, grootendeels ten gevolge van de in de laatste tien jaren ten opzichte daarvan gevolgde politiek.

De economische vooruitgang van die streken moet uit de handelstoestanden te Makassar, waarlangs de

handel, zoo wat de in- als de uitvoeren trekt, blijken. Het jaarverslag over 1909 gaf ten deze niet veel licht: het was niet volkomen duidelijk. Op den voorgrond waren de klachten van den europeeschen handel gesteld, die met den loop van zaken, van hun bijzonder standpunt gezien, niet erg tevreden waren; terwijl daarentegen uit de geproduceerde cijfers, aanzienlijke toename van handel en scheepvaart bleek.

Ook in het thans verschenen verslag ziet men de tegenstelling: de beschouwingen omtrent den toestand der te Makassar gevestigde europeesche handelshuizen ademen een eenigszins gedrukten geest, terwijl de cijfers van een schijnbaar daarmede in tegenstelling zijnden bloei en vooruitgang op handelsgebied getuigen. Maar deze maal laat het verslag het vinden van de oplossing van het raadsel niet aan den lezer over, doch het geeft uitvoerigen uitleg en verklaring.

Zooewel de Makassaarsche import- als exporthandel waren, aldus de Kamer van Koophandel, onbevredigend. Maar zij stelt daartegenover, dat men van het standpunt van den consument en producent niet anders dan een flinken vooruitgang kan constateeren. De welvaart is in de binnenlanden van Celebes gestegen; de kustplaatsen komen op, vooral die in de golf van Boni, Mandar en de Oostkust.

„Wanneer men in breede trekken den algemeenen handelstoestand wenscht te bespreken”, aldus de Kamer van Koophandel, „dient men in het oog te houden, dat de zienswijzen der verschillende partijen niet met elkaar overeenstemmen, doordat de firma's en de producenten/consumenten op een verschillend standpunt staan.

In het algemeen kan men zeggen, dat het jaar 1910 voor de europeesche firma's, zooewel wat import als export betreft, ongunstig is geweest, en minder voordelig dan 1909.

Door concurrentie en stijgende Europa-prijzen werden de prijzen voor boschproducten opgedreven, dikwijls zelfs boven Europa pariteit, terwijl aan den anderen kant de import-goederen tegen lagere prijzen van de hand gedaan werden in verband met geringeren omzet en zwaar overdreven concurrentie. De vraag naar importgoederen was geringer dan in vorige jaren.”

De Balineesche eed.

Uit het Ind. Tijdschr. voor Post en Telegraphie nemen wij over, op welke wijze een Balinees den eed aflegt.

„Een verre van beknopt, naar onze opvattingen al heel eigenaardig eedsformulier, dat wij hieronder laten volgen, wordt te Singaradja, de hoofdplaats van Bali, door den „Kantja” bij den „raad van Kerta's” voorgelezen. Het wordt daarna, onder de noodige voorzorgen, naar de plaats gezonden, waar de Balinees woonachtig is — opdat hij er persoonlijk kennis van kan nemen — vergezeld van een fleschje water, waarin na voorlezing van het formulier dit „gedoopt” zal moeten worden en waarvan de beëdigde drie slokjes heeft te drinken middels een in den vorm van een trechter toegevouwen waringin-blad.

Behoort de beëdigde tot de z.g. „triwangsa” (= balischen adel) dan kan worden volstaan met het wijwater, waarin te Singaradja een gedeelte van den balischen tekst is ondergedompeld, den beëdigde op voorhoofd en borst te sprengelen, terwijl de plaats, waar bij het voorlezen van het formulier de beëdigde gestaan of gezeten heeft, mede met water te bevochtigen is.

Eedsformulier en wijwater doet de resident van (Bali en Lombok aan de autoriteit toekomen, in wier handen de eed moet worden afgelegd.

De beëdigde spreekt de volgende woorden uit: Bij de aanvaarding van mijne betrekking verklaar ik gaarne onder eede, dat ik mijne ambtsplichten zal vervullen met een oprecht gemoed en geheel mijn hart; dat ik de mij door of namens het Ned.-Indisch Gouvernement gegeven opdrachten en al hetgeen mij ten plicht is gesteld, zooals het behoort, met de meeste nauwgezetheid zal nakomen.

Daarop wordt den beëdigde het volgende eedsformulier voorgelezen:

Mocht gij ooit uw eed schenden of uwe plichten verzaken, dan moge het onheil u overal vervolgen. Waar gij u ook bevindt, te midden van menschen of diep in het woud, nimmer zal het noodlot u met rust laten, op elk plekje zal voor u gevaar zijn. Waar gij u ook begeeft zullen nare gedachten u plagen, totdat u verbijsterd zult raken en niet meer weten wat gij doet. Op uw pad zal een koningstijger u aanvallen, ter neder werpen, slingeren tegen een grooten steen, totdat uw hoofd verpletterd zal zijn en uwe hersenen uiteengespat. Of een zware, groote boom zal op u nederstorten en zoowel uw linker- als uw rechterarm verbrijzelen. Zijt gij op de sawah of welk open veld, zonder dat een drop-

L. J. VAN DER MEER JR.

MAGAZIJN van
Gemaakte Heerenkleeding
en Kleeding naar maat.

26A HOOGHE WESTEINDE.

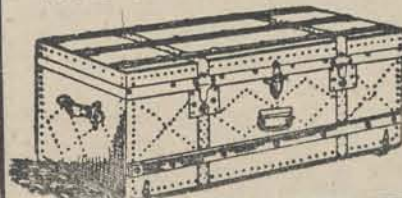
TELEFOON 4018.

SOLIDE QUALITEITEN.

BILLIJKE PRIJZEN.

W. POPPINK, :: ::

TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 35 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN

STEMMEN

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

DE BAS & Co., Bankiers

NOORDEINDE 64c :: 's-GRAVENHAGE

belasten zich met alle BANKZAKEN.

SAFE-INRICHTING.

Hotel-Pension INSULINDE.

Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

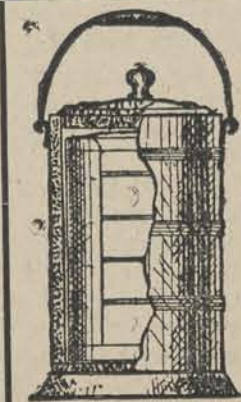
A. J. VELLEKOOP,

— ENGLISH TAILOR. —

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

REGENTESSELAAN 74,

— 's-GRAVENHAGE. —

CROES & Co., Spui 231, DEN HAAG,
METAALWARENFABRIEK.

fabriceren met steeds toenemend succes hun

Nieuw-Systeem WARM ETENDRAGERS (Koksblak),

voor uitzending van Warmblijvende Diners,
- voorzien van dubbele isoleerende wanden, -

	2	3	4	6
	persoons	persoons	persoons	persoons
	f 4.—	f 4.50	f 5.—	f 6.50

per stuk,

dezelve met aluminium binnenwanden
f 5.25, f 6.—, f 6.75, f 7.75 per stuk.

Bijbehorende stellen Schaaltjes en Deksel
Email f 2.25, f 2.50, f 3.—, f 3.50
Aluminium - 3.25, - 3.50, - 4.25, - 4.75
Alum. Tusschendeckels - 1.— - 1.25, - 1.50, - 2.—
per stel.

TELEPHOON
3709.

Bij groote hoeveelheid speciale prijs.
EXPORT naar OOST en WEST.

pel regen valt, zal het onverwacht onweeren en zal de bliksem u doodelijk treffen. Zelfs de dieren zullen u niet met rust laten. Het een of ander wild beest zal u verscheuren, of een woedende stier, karbouw of ander gehoornd dier zal u op zijn hoorns nemen. Steekt gij een rivier over, een groote, scherpe riviersteen zal tegen u aanrollen, uw borstkas en uwe beenderen verbrijzelen; het bloed zal om u heen spatten en uw lichaam zal levenloos wegdrijven. Zijt gij op zee, dan zal of een haai u verslinden of een geweldige visch u dooden of een stekelvisch u doorsteken of een reuzenvisch u doorslikken of een zeeslang u oppeuzelen.

Ja, al zoudt gij geheel alleen, oogenschijnlijk volkomen veilig thuis zijn, toch zal het noodlot u niet sparen, overvalt u de cholera, of eene ongeneeslijke ziekte zal u ten grave sleepen. In uw bed zult gij inslapen om nimmer weer wakker te worden. Zittende op een stoel zal de dood u plotseling uit dit leven wegrukken.

Op uwe kinderen, kleinkinderen en achterklein-deren zal een vloek rusten, nimmer zullen zij, hoe onschuldig overigens, het geluk deelachtig worden.

Wacht u daarom er voor uw eed te schenden of uwe ambtsplichten te verzaken!"

De handel van Soerabaja.

De Handelsvereniging te Soerabaja heeft haar jaarverslag over 1910 uitgegeven. Aan een algemeen overzicht van den handelstoestand ontleenen we het navolgende:

De algemeene toestand is niet onverdeeld gunstig; dit blijkt reeds dadelijk uit de eenvoudige vermelding, dat de rijsttoestoot dit jaar zeer schaarsch is geweest en in de residentien: Madioen, Kediri, Soerabaja en Rembang vrijwel een mis-oogst mag genoemd worden. Voldoende regen gedurende den Oostmoesson maakte echter ook dit jaar een herbeplanting der rijstvelden mogelijk, zoodat ook door het weerslagen der neven-voedingsmiddelen van de bevolking, als: mais en cassave, de algemeene toestand, hoewel niet bepaald bevredigend, minder ongunstig werd dan zich in het eerst liet aanzien.

De hoeveelheid van buiten aangevoerde rijst was bijzonder groot en bedroeg het dubbele van den invoer gedurende normale jaren.

De regenachtige weersgesteldheid gedurende den Oostmoesson was daarentegen van ongunstigen invloed op vele andere gewassen, als: tabak, djarak en kapok, terwijl ook de koffie-cultuur, speciaal wat de Java-koffie betreft, er wederom den schadelijken invloed van moest ondervinden.

De suikercampagne had een vrij gunstig verloop, al deden ook daaraan de regens eenige afbreuk, doch de hooge marktprijzen voor het product bedongen, wogen tegen het over het algemeen minder ruime rendement ruimschoots op.

De import-handel gaf in het algemeen geen bepaalde reden tot ontevredenheid; de omzet was wel is waar veel kleiner dan in vorige jaren, doch oude voorraden konden tot winstgevendende prijzen worden opgeruimd; de import-handel bleef intusschen ook dit jaar van verliezen door faillissementen onder de tweedehandshandelaren niet geheel verschoond, doch het af te schrijven verlies-cijfer was verre beneden dat van andere jaren.

De staat van faillissementen geeft aan als totaal der passiva plm. f 836691.98 tegenover de getaxeerde waarde der activa plm. f 571979.89, zoodat plm. f 264712.09 als verloren moet worden beschouwd, een, in vergelijking met de déconfitures der laatste tien jaren en in verhouding tot den omzet, zeer bescheiden bedrag.

Megalithische grafsteden.

In een vorig overzicht gaven wij een stukje uit de jongste afl. der Notulen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Thans opnieuw uit die belangrijke publicatie puttend, laten wij een schrijven volgen van den heer G. P. Rouffaer over megalithische grafsteden op Flores (speciaal in de onderafdeeling Ngada) over welke grafsteden tot nu toe niets in de literatuur vermeld was.

De heer R. schrijft: Getuigen de bovengenoemde curiosa *) reeds van een stuk eigenaardige Inl. ontwikkeling bij de bewoners der onderafdeeling Ngada, niets heeft mij meer getroffen bij mijn komen hier te Badjawa en de verschillende uitstapjes van hieruit gedaan, dan de aanwezigheid van megalithische grafsteden binnen en ten deele ook buiten de kampongs. Heele rijen van monolithen, in diverse hoogten van circa 1 tot zelfs 3 M. verheffen zich vooral op den achtersten grond van de steeds in rechthoekvorm gebouwde kampongs der eigenlijke Ngada'ers, d.i. de

bevolking der berghellingen en hoogvlakten tusschen den z.g.n. Rokavulkaan of Inerije en den Lobo Boetoe. Maar behalve op dien achtersten grond van het rechthoekig dorpsplein, waarom de diverse huizen der kampongs zijn heengebouwd, en dat tevens door het bijna steeds oneffen terrein het hoogste terras van dat dorpsplein pleegt te zijn, bevinden zich ook vaak op verschillende andere plekken van dat plein nog monolithen. Vél meer dan bij een kampong in Oost-Soemba (en naar ik meen, ook Midden-Soemba) het geval is, beheerschen in een echte Ngada-kampong de grafmonumenten binnen het dorp het eigenaardig aspect daarvan. Maar terwijl de graven op Oost-Soemba megalithisch zijn in den trant onzer hunnebedden — opstaande steenen als zijwanden, gedekt door een machtigen platten steen boven op die opstaande steenen — daar zijn de veel talrijker grafteekenen binnen een Ngada-kampong bepaaldelijk monolithisch, immers machtige smalle lange (meestal eenigszins gekromde) steenen, die in den grond zijn geplant als laat ons zeggen „graf-zuilen“.

Het voorkomen van deze monolithen in en bij alle kampong's van den krachtigen Ngada-stam (de geduchte „Rokaneezen“ uit den tijd der mislukte tin-expeditie onzer troepen in 1890/91) is in dubbel opzicht van zeer wijde strekking. Enerzijds sluiten deze monolithen, geheeten watoe eboe of „asch-stee-nen“, onmiddellijk aan bij de curieuse en nog nimmer naar eisch behandelde batoe berdagoe of „gekinde steenen, kin-stee-nen“ in het oude Menangkabau; anderzijds stellen zij buiten twi-fel dat er een verband van oorsprong moet bestaan tusschen een deel der bevolking van Midden-Flores, bepaaldelijk den Ngada-stam, en een deel der bevolking van Soemba, bepaaldelijk Oost-Soemba en (waarschijnlijk) Midden-Soemba.

Kultuur en bereiding van thee.

Door het Departement van Landbouw te Buitenzorg is uitgegeven No. 12 van de „Beknopte gegevens over kultuurgewassen, hunne bereiding en ziekten“. Het bevat een beknopte handleiding voor de kultuur en de bereiding van thee der Inlandsche bevolkingstuinen en is samengesteld door Jhr. A. H. W. de Kock. Ter verduidelijking van den tekst is het boekje versierd met verscheidene reproducties naar photo's.

In een voorwoord zegt — volgens de Ind. Mercur (1911 No. 28) — de heer Ch. Bernard, chef van het thee-proefstation, het volgende:

Dat de Inlandsche theekultuur op nog verre van volmaakte wijze gedreven wordt, moet in hoofdzaak daaraan worden toegeschreven, dat het deze kultuur in de meeste gevallen aan degelijke leiding ontbreekt. Nu thans het streven bestaat verbetering in deze kultuur aan te brengen en men zooveel mogelijk tracht te voorkomen, dat de vroeger gemaakte fouten bij de uitbreiding dier kultuur zoowel op Java als eventueel op de Buitenbezittingen worden herhaald, moet het raadplegen van een bevattelijk geschreven handleiding onmisbaar geacht worden. Wel is waar bestaan reeds handleidingen van dien aard, die op het oogenblik eenigszins verouderd zijn: de „Korte handleiding voor de theecultuur der Inlandsche bevolking op de hellingen van de Slamet“, in 1903 door het Departement van Landbouw uitgegeven, welk boekje in het Maleisch en Soendaneesch werd vertaald, is al te beknopt en hier en daar zelfs onvolledig.

Het mag dus wel urgent geacht worden, dat de bestaande leemte wordt aangevuld. De bedoeling moet toch zijn de beschikking te hebben over een boekje dat wel is waar zeer beknopt is, maar dat in de meeste gevallen met succes kan worden geraadpleegd. Aan deze voorwaarden voldoet nu zonder twi-fel het boekje, samengesteld door den heer De Kock. Ongetwijfeld zal het daarom van veel nut kunnen zijn voor de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur in districten, waar de theekultuur gedreven wordt, of waar deze kultuur wordt ingevoerd.

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 8: De pest. Hoe kunnen wij haar vermijden en bestrijden? door Dr. J. H. F. Kohlbrugge (vervolg). — Papierfabricatie in Ned.-Indië (met afb.), door W. J. v. d. Leemkolk. — Kweek-school voor Kamerleden, door A. Quadraat. — Indische penkrassen, door Ofoei. — Nog eens over de rijstafel, door H. W. A. — De harembroek in Indië (met afb.) — Meisjesscholen (slot), door J. v. B. T.

De Indische Mercur 1911. No. 28.

Inhoud: Geschiedenis van de wetgeving op de suiker in de verschillende productielanden en haar invloed op de suikerproductie en consumptie (verv.) door H. C. Prinsen Geerligts. — Vezelcongres te Soerabaja, literatuurberichten, bewerkt onder toezicht

VERKOOPHUIS

GROOT HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND van 10—4 uur.

Martin Schiff

Hoogstraat 36.

REGEN-
Mantels
en -Jassen
in
Gummi- en
Waterproofstoffen.
Garantie voor Waterdicht.

S. J. ROTTEVEEL,

Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

P. A. W. PHILIPPONA,

41 Hoogstraat - Den Haag.

Specialiteit in TRAFELSERVIEZEN.

Garantie van Bijbestelling.

RESTAURANT 1e ÉTAGE.
Plat du Jour f 0.50 - à la carte - Dinners f 0.80, f 1.20,
f 2.— 's Avonds na 8 uur Plat du Soir f 0.75.

AUG. KNAPPSTEIN, Vlamingsstr. 15-17,
:- DEN HAAG. -:
Telef. Interc. 2479.

PARTERRE:
Melksalon, Lunchroom - Koude en warme spijzen.

N.V. Electriche Drukkerij

„Luctor et Emergo“

Telefoon Intercomm. 4424

's-GRAVENHAGE

Amalia van Solmsstraat 2-4

*) De heer Rouffaer doet hier op eene beschrijving van zijne hand over ongemunte gouden munten, door de bevolking van Ngada vervaardigd (in den vorm van platronden kiezelsteen) van Engelsche sovereigns en Hollandsche dukaten.

van Dr. J. Dekker (vervolg). — De werking van
hooge temperaturen op rietsuikeroplossingen. —
Rapport nopens den aanleg van Staatsspoorwegen
in Zuid-Sumatra, door C. J. M. Wertheim. — Kle-
verige caoutchouc, door Dr. J. Dekker. — Zak-
flora voor Suriname, door Dr. H. H. Zeijlstra Tzn.
— Kultuurberichten (De cultuur van coca. — Chi-
neesche en Britsch-Indische thee. — De inkapping
bij de cacao-kultuur in Suriname.) — Kleine mede-
deelingen. — Financiële berichten en verslagen. —
De overige vaste wekelijksche rubrieken.

Twee publicaties over bananen.

Kort geleden werd in deze rubriek melding ge-
maakt van een uitvoerige studie (Petermanns Mit-
teilungen, Bijblad) over de cultuur enz. van bana-
nen; thans wordt de aandacht gevestigd op twee
nieuw publicaties van gelijke strekking, n.l.:

Die Banane und ihre Verwertung als Futtermit-
tel, von Dr. M. Zagardosky (Beihefte zum Tropa-
nplanzer, Juli 1911); en

Die Banane, ein neues Volksnahrungsmittel, Eine
botanisch-volkswirtschaftlich-ernährungsphysiologische
Studie, von P. Sellin (mit Illustrationen).

Ten slotte: The Rhio and Lingga Archipelago,
by J. F. Scheltema. — British Guiana under Dutch
rule (The Colonial Office Journal, July 1911).

De Indische zelfbesturende landschappen. Hun mate
van zelfstandigheid. Proefschrift ter verkrijging van
den graad van doctor in de rechtswetenschap aan
de Rijksuniversiteit te Leiden, door H. J. Spit.
(’s-Gravenhage, Drukkerij van „Het Vaderland“).

Over pest. — Over lepra. — Iodetum kalium
en Antipyrinum (Tijdschr. voor Inl. geneeskundigen,
1911. No. 1—2).

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw
ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerder-
voort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen
uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur
namiddags.

- Het Bat. Nieuwsblad t/m 21 Juni 1911;
- De Locomotief t/m 20 idem;
- Het Soer. Handelsblad t/m 20 idem;
- De Sumatrapost t/m 21 idem;
- De Sumatrabode t/m 22 idem;
- Tjahaja Sumatra t/m 22 idem;
- De Ind. Mercur no. 29.
- Handelsberichten v/h Min. van Landbouw;
- De Banier no. 24;
- Weekblad voor Ned.-Indië no. 8;
- Kort verslag vergadering Tweede Kamer S.-G.;
- Bandera Wolanda no. 81;
- Reizen en Trekken no. 2, 15 Juli 1911;
- De Globe no. 4.

**Leeszaal HEULSTRAAT 17.
DEN HAAG.**

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing
liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van
„Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag, welke
dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend
is van ’s morgens 9 uur tot 6 uur ’s namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatra-
bode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padan-
ger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant,
Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli
Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Loco-
motief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorsten-
landen, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en
tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:
Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië,
Tijdschrift voor economische geographie, Indologen-
blad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Bood-
schapper, Revue économique, Indische gids, Week-
blad voor den handeldrijvenden en industriëlen mid-
denstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial
Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingsbode,
Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap,
Indisch genootschap, Weekblad voor Indië met Da-
mes Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung
für Niederland und Belgien.

Overdruk uit het negende jaarboek MCMXI van
de vereeniging „Amstelodamum“. „Een Amsterdam-
mer als pionier op Bali (Emanuel Rodenburg, 1597—
1601), door J. F. L. de Balbian Verster“.

Het transport en verkeer, tijdschrift gewijd aan de
belangen bij de scheepvaart, het spoorweg-, post-,
telegraaf- en tolwezen enz., onder redactie van A.
Verkerk.

Verslag van de Handelsvereeniging te Soerabaja
over het jaar 1910.

Jaarverslag van de Vereeniging „Tot Steun“ over
het jaar 1910.

Zendings-Studie.

Afl. 3 van „Hoe wij steunen en gesteund wor-
den“, orgaan der vereeniging „Tot Steun“.

Mr. G. D. Willinck over wijlen professor Dr.
G. A. Wilken, door Mr. F. D. E. van Ossenbrug-
gen.

7e Jaarverslag van het „Bureau voor Handelsin-
lichtingen“.

No. 2 van de Serie „Mededeelingen voor Land-
bouw, Nijverheid en Handel“ te Buitenzorg. „What
kapok is and what it is used for.“

„De Balata-industrie in Suriname“. Supplement
door Fred. Oudschans Dentz.

La Gazette de Hollande.

De toekomst van Sumatra, door F. H. A. Steens
Zijnen.

Ned. Staatscourant.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

MEDEDEELINGEN.

**Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:
CONCEPT-NOTULEN**

van de Algemeene Vergadering, gehouden te ’s-Gravenhage
op Zaterdag den 8en Juli 1911, ’s nam. ten 2½ ure,
in het gebouw van de Afd. ’s-Gravenhage der
Vereeniging, Laan van Meerdervoort 187.

Aanwezig zijn de heeren: M. B. Röst van Ton-
ninen, Voorzitter; E. van Assen, Secretaris; A.
A. C. Harting, Penningmeester.

De leden van het Hoofdbestuur: Th. Almerood,
Amsterdam; T. Gerdes Oosterbeek, Apeldoorn; J.
H. Calmeijer, Apeldoorn; J. C. van Reijn, Breda;
Mevrouw M. ten Bosch-Boscher, Den Haag; F.
E. Luitjes, Nijmegen; Mevrouw J. E. van Oeveren-
Van Schaik, Utrecht.

Als afgevaardigden van de afdelingen de heeren:
A. Duif, Amsterdam, H. J. M. Baumann, Aru-
hem; E. C. J. Schwippert, Den Haag; Mr. E. Rijke,
Leiden; A. de Willigen, Nijmegen; en A. Enthoven,
Utrecht.

Tevens was tegenwoordig het Eerlid der Ver-
eeniging C. R. Bakhuizen van den Brink.

De heeren A. B. J. Prakken, Th. J. A. van
Zijll de Jong, Prof. Mr. J. E. Heeres en Z. G.
Ph. Marcella, hadden zich doen verontschuldigen.

Afwezig waren de heeren Smeenge, Lamie en A.
Veder.

De Studentenafdeeling te Leiden had geen verte-
genwoordiger aangewezen.

I. De Voorzitter opent de vergadering en heet
alle aanwezigen in deze eerste door hem te leiden
Jaarlijksche Algemeene Vergadering welkom, terwijl
het hem een bijzonder genoegen is tegenwoordig te
zien het Eerlid der Vereeniging den heer C. R.
Bakhuizen van den Brink.

Hij heeft daardoor de gelegenheid dezen alle hulde
te brengen voor het door hem tot stand gebrachte
als Voorzitter der Vereeniging „Oost en West“,
waardoor het hem, Voorzitter, gemakkelijk is ge-
maakt den bestaanden toestand in de Vereeniging te
handhaven en daarop verder te bouwen.

Hij blijft de belangen der Vereeniging in de
voortdurende belangstelling van den heer Bakhuizen
van den Brink aanbevelen.

Tevens vertrouwt hij, namens het Hoofdbestuur,
op den steun der aanwezigen, met het oog op de
dikwijls moeilijke taak, welke het Hoofdbestuur te
vervullen heeft, en die gewoonlijk voortspruit uit
bezwaren van geldelijken aard.

De Vereeniging zou veel meer kunnen doen, wan-
neer zij over meer geldmiddelen kon beschikken,
terwijl daarbij ook nog komt, dat het streven en de
arbeid der Vereeniging nog door zoovelen niet wordt
begrepen, hetgeen o.m. bleek uit een tot ons uit In-
dië gedaan schriftelijk verzoek, om onzen arbeid in
die richting te leiden, dat aan 1450 Europeesche op-
gevoede jongelieden in Indië eene maatschappelijke
betrekking werd bezorgd.

Ter toelichting zij hier bekend gesteld, dat on-
zerzijds, door middel van circulaires, herhaaldelijk
aan de werkgevers in Ned.-Indië het verzoek is ge-
richt om ons op te geven, welke werkkrachten wer-
den verlangd, doch dat daarop geen enkel antwoord
ontvangen werd.

Doch, behalve dat feit, zijn aan de uitzending van
personeel uit Nederland groote praktische bezwaren
verbonden.

Intusschen zijn er meerdere personen, die er zoo
over denken als deze heer in Indië, en aangezien
er tal van lieden zijn, die er de voorkeur aan ge-
ven lid te worden van de vele bestaande en opge-
richte vereenigingen, zoo laat het zich tot op ze-
kere hoogte wel begrijpen, waarom zoovelen niet tot
onze Vereeniging toetreden.

Het Hoofdbestuur kan en mag dientengevolge niet
op een sterke vermeerdering van leden rekenen en
zal dus met de thans te zijner beschikking gestel-
de gelden moeten woekeren.

EVERSEN & Co.

Tasmanstraat 142-148.

Telefoon 1854. DEN HAAG.

STALHOUDERIJ.

Levering van maand-Équipages.

BRANDSTOFFEN.

F. BREURE & ZOON

HOFLEVERANCIERS.

TOLLENSSTRAAT 23-25 VALERIUSSTRAAT 6

Telefoon 1880. Telefoon 3331.

A. A. BOLT

CONFISEUR & PATISSIER

HOFLEVERANCIER

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f

’s-GRAVENHAGE

ECHTE INDISCHE

SPEKKOEK

OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN“

HEULSTRAAT 19

VLEU PIA KUNSTPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f 5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS.
		p.m. of f 50.— p.j. af. „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.

GEDURENDE 3 DAGEN

OPRUIMING
van Glas, Porcelain en
Aardewerk.

Hofleverancier.

C. HUIJSER, PASSAGE 33-37.
SPUISTRAAT 54.
HOOGSTRAAT 12.

ONTWAKING

ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.

ONDER REDACTIE VAN:

GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD.
BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS
OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH.

BESTUURDER: SEGHER RABAUW.

Uitgave van: „t Kersouwken“ te Antwerpen.

Administr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam

Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—.

Losse afleveringen f 0.30.

PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Het wil goeden moed houden en trachten met zekere geestdrift te voldoen aan de taak, welke het ingevolge de statuten, is opgedragen.

II. Aangezien niemand op de vraag van den Voorzitter, of hij — naar aanleiding van de notulen der vorige Jaarlijksche Algemeene Vergadering, zooals die voorkomen in het Kol. Weekblad van 14 Juli 1910 No. 28, het woord verlangt — eenige bedenking inbrengt, worden zij goedgekeurd en gearresteerd.

III. De agenda op den voet volgende, worden eveneens goedgekeurd:

a. het Verslag der Vereeniging over het jaar 1910, zooals dit voorkomt in de Koloniale Weekbladen van het jaar 1911 Nos. 5, 6, 8, 11. De Voorzitter voegt hieraan de mededeeling toe, dat het aantal leden sedert met 38 is achteruit gegaan, doch dat hij wel vertrouwt, dat dit verlies zich in de laatste helft van dit jaar zal herstellen.

b. het verslag van het Informatiebureau over het jaar 1910, zooals het voorkomt in het Koloniaal Weekblad van 1911, No. 6.

De Voorzitter wijst er op, dat door den Secretaris van de Commissie van het Informatiebureau, den heer van Gennep, ten deze de meeste nauwgezetheid wordt betracht en door hem is gespecificeerd aangegeven ter zake van welke betrekkingen inlichtingen worden verzocht.

c. Het verslag der Studiecommissie over het jaar 1910, zooals het is opgenomen in het Kol. Weekblad van 1911 No. 8. Hierbij wordt nog bepaald, dat de namen der jongelieden dien steun genieten, niet in het openbaar zullen worden vermeld.

IV. Ten aanzien van het geldelijk beheer der Vereeniging over het afgelopen jaar, leest de Voorzitter den brief voor, welke van de Commissie van onderzoek der Rekening en Verantwoording is ontvangen en waarin voorkomen de opmerkingen, waartoe die Verantwoording, opgenomen in het Kol. Weekblad van 15 Juni 1911, No. 24, aanleiding heeft gegeven.

Aan die opmerkingen is, voor zooveel mogelijk, tegemoet gekomen.

In overeenstemming met het advies van de Verificatie-Commissie, stelt de Voorzitter voor de Rekening en Verantwoording goed te keuren.

Deze goedkeuring wordt door de Vergadering verleend, nadat de Voorzitter nog een en ander heeft toegelicht. Het Hoofdbestuur wordt, onder dankbetuiging, gedéchargeerd voor het gevoerd beheer.

Verder worden nog goedgekeurd:

a. het verslag van het fonds tot bijstand, opvoeding en leiding van in Nederland studeerende jongelieden, opgenomen in het Kol. Weekblad van 15 Juni 1911 No. 24;

b. Verslag van het Fonds tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen over het jaar 1910 (Kol. Weekblad 22 Juni 1911 No. 25).

De heer Bakhuizen van den Brink vraagt, of het „Kernfonds” nog steeds de Studie-Commissie geldelijk steunt, waarop de Voorzitter antwoordt, dat van de zijde van het Bestuur alles is gedaan om ons van den steun van het bestuur van het „Kernfonds” te verzekeren.

Tot heden mochten wij echter tot ons groot leedwezen geen antwoord van den heer Hazeu uit Indië ontvangen.

De heer Enthoven zou ten deze gaarne zien, dat de rente van het „Kernfonds” ter beschikking van de Studie-Commissie werd gesteld, waardoor deze uitvoering zou kunnen geven aan het streven, hetwelk het „Kernfonds” zich heeft voorgesteld.

De Voorzitter meent er op te moeten wijzen, dat dergelijke verzoeken moeilijk uitvoerbaar zijn.

V. Zooals bekend is, zijn aan de beurt van aftreding als lid van het Hoofdbestuur de navolgende leden:

a. Amsterdam de heer Th. Almerood; b. Apeldoorn, de heer T. Gerdes Oosterbeek; c. Arnhem, de heer L. A. H. Lamie; d. 's-Gravenhage, Mevr. M. ten Bosch-Bosscher en de heer A. B. J. Prakken; e. Leiden, Prof. Mr. J. E. Heeres.

De kandidaten voor het Hoofdbestuur zijn volgens de agenda:

d. Amsterdam, de heeren Th. Almerood en C. de Vries; b. Apeldoorn, de heeren T. Gerdes Oosterbeek en J. T. Visser; c. Arnhem, de heeren L. A. H. Lamie en H. J. M. Bauman; d. 's-Gravenhage, Mevr. ten Bosch-Bosscher en Mej. Maarschalk, de heeren B. J. Prakken en L. Th. Schneider; e. Leiden, de heeren H. W. Scheuer en Mr. E. Rijke.

Ter nadere toelichting deelt de Voorzitter mede, dat de heer Th. Almerood (Amsterdam) volgens zijne heden ontvangen kennigave, tot zijn en aller leedwezen van de candidatuur moet afzien, met het oog op zijne verhuizing naar Zeist, terwijl de heer Mr. E. Rijke te Leiden in een eigenhandig schrijven van 3 Juli 1911 zijn medecandidaat bijzonder aan-

beveelt, in verband met het feit, dat hij reeds Secretaris van het afdeulingsbestuur is.

Niettegenstaande ons herhaaldelijk gedaan verzoek heeft het Bestuur van de Studenten-afdeeling te Leiden geen kandidaten gesteld, zoodat momenteel niemand die afdeeling in het Hoofdbestuur kan vertegenwoordigen.

Overgaande tot de stemming blijkt, dat het aantal aanwezige stemmen bedraagt 31, waarvan 30 voor de afdeelingen, n.l.: Amsterdam 5; Apeldoorn 4; Arnhem 3; Breda 2; 's-Hage 6; Leiden 2; Nijmegen 4; Utrecht 4. Totaal 30, en één stem van den Voorzitter der Vereeniging.

Tot stemopnemers worden aangevozen de heeren Harting en Mr. E. Rijke.

Uit de opname blijkt, dat zijn uitgebracht: op den heer C. de Vries te Amsterdam 31; op den heer T. Gerdes Oosterbeek te Apeldoorn 31; op den heer L. A. H. Lamie te Arnhem 31; op Mevr. M. ten Bosch-Bosscher te 's-Hage 31; op den heer A. B. J. Prakken te 's-Hage 28; op den heer H. W. Scheuer te Leiden 31 stemmen, zoodat al de voorgestelde kandidaten zijn gekozen.

Hun zal hiervan kennis worden gegeven, met verzoek te willen mededeelen of zij zich de keuze laten welgevalen.

Tevens zal aan de heeren Prof. Mr. J. E. Heeres en Th. Almerood de dank der Vereeniging worden overgebracht.

VI. De Voorzitter brengt onder de aandacht van de Vergadering dat de leden der Commissie tot onderzoek van de Rekening en Verantwoording der gelden enz. van de Vereeniging, steeds voortgaat met het op lofwaardige wijze vervullen van hunne taak waarom hij voorstelt hen ook voor het jaar 1911 te verzoeken die functie op zich te willen nemen.

Ten aanzien van de vacature van den heer Martens, die aan de Vereeniging door den dood ontviel, dient echter voorziening te worden genomen, en beveelt hij daarvoor aan den heer L. Th. Schneider, die, volgens mededeeling van den Voorzitter, bereid is die functie te aanvaarden.

De vergadering vereenigt zich hiermede ten volle.

VII. De begroting voor het jaar 1912, zooals die voorkomt in het Kol. Weekblad van 22 Juni 1911, No. 25, wordt door den Voorzitter nader toegelicht en geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

Alleen vraagt de heer Bakhuizen van den Brink het woord, om, onder dankbetuiging voor de hartelijke en welwillende woorden van den Voorzitter bij de opening der vergadering gesproken, er de bijzondere aandacht van de vergadering op te vestigen dat de Begroting als toelagen aan Secretaris en Penningmeester van het Hoofdbestuur een bedrag aanwijst van f 200, d. i. f 100 aan ieder.

Die som is, nu 3 jaren geleden, op de begroting gebracht, met het doel de functionarissen en eventueel ook hunne vervangers toch iets te kunnen aanbieden ter bestrijding van kleine onvermijdelijke uitgaven als tramgelden enz.

Thans zijn de toestanden in zooverre gewijzigd, dat het Kol. Weekblad is vooruitgegaan en hoewel hem persoonlijk bekend is, dat de tegenwoordige titularissen in de bestaande omstandigheden, geen verhooging van toelagen verlangen, zoo vindt spreker toch, dat in aanmerking genomen den omvang, dien de werkzaamheden hebben aangenomen, eene verhooging van die toelage hoogst wenschelijk is, zij het dan ook geleidelijk met een klein bedrag per jaar.

De Voorzitter zegt, dat hij dit denkbeeld, dat herhaaldelijk ook bij hem opgekomen is, gaarne aanvaardt en te gelegenertijd een voorstel in dien zin bij het Hoofdbestuur zal voorbrengen.

Zijns inziens is echter het tijdstip daartoe thans niet bijzonder gunstig, zooals ook aan de beide titularissen wel bekend is.

De geldelijke toestand der Vereeniging zal voorts hands nog moeten worden geconsolideerd en verbeterd, waartoe alle pogingen in het werk worden gesteld, doch ongelukkigerwijze niet altijd met succes.

IX. Aan de orde is thans hetgeen nader ter tafel zal worden gebracht en dan vraagt de Voorzitter ten einde te voldoen aan den wensch der Verificatie-Commissie, aan de Vergadering hare goedkeuring te hechten aan de navolgende in de jaren 1910 en 1911, onder nadere goedkeuring gedane uitgaven die werkelijk hoogst noodzakelijk waren.

a. f 25 zijnde het bedrag van een aandeel in het waarborgfonds der Huisvlijtentoonstelling te Scheveningen in het jaar 1910 (Beschikking v/h. Dag. Bestuur 23/4 1910-III).

b. f 15 zijnde het aandeel in het Multatulifonds (f 5) en in den Multatulidag (f 10). (Beschikking van het Dag. Bestuur 4/4 1910-X).

c. f 25 ten behoeve van de studie van twee kinderen, naar aanleiding van een oproep. (Beschikking van het Dag. Bestuur 22/5 1911-IV).

Indisch Restaurant

□ Vereeniging OOST EN WEST. □
LAAN VAN MEERDERVOORT 187
□ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □
DINERS van f1.50
UITZENDING van DINERS
- en allerlei SCHOTELS. -

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 — TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR — DEN HAAG
TELEFOON No. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENSTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden en Industrieelen Middenstand,

:- verschijnt in 4 verschillende edities. :-

Welk vakblad heeft de meeste annonces
en wordt derhalve het best gelezen?

Vraag proefnr. (maar vergeet niet uw
bedrijf, opdat de voor U bestemde editie
worde gezonden) en oordeel zelf.

Amstel 18, Amsterdam.

N. LOEB, Noordeinde 109.

Kleding en Meubeleering op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.
40 „ „ „ 4 „
60 „ „ „ 5 „

Verschenen de DERDE DRUK van:

De Africhting van den Politiehond, den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING
DOOR
M. KESSLER.

Bekroond met den Eersten Prijs op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA”,
- gehouden van 22-24 April 1910 te AMSTERDAM.

1e Druk December 1908
Prijs geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijs geb. f1.25
3e Druk April 1910

UITGAVE DER N. V. ELECTRISCHE
DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO”
DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424. e

d. f. 120 zijnde voorgeschoten gelden in het belang der voltooiing van de studie van een jong-mensch. (Beschikking v/h Dag. Best. 20/3 '11-III).

Hierbij wordt aangeteekend, dat voor de terugbetaling der gelden sub. d reeds het noodige wordt verricht.

Aangezien niemand ten deze het woord verlangt, worden deze uitgaven goedgekeurd.

X. Bij onze Nijverheids Commissie is in behandeling het onderwerp „Handenarbeid als leervorm op de scholen van lager onderwijs.”

Bedoeld wordt lichte handenarbeid, waarbij een begin van rekenen en meetkunde wordt toegepast, als het maken en samenvoegen van verschillende figuren, het meten en afpassen enz., waardoor het aanschouwelijk onderwijs wordt bevorderd.

De Voorzitter deelt mede dat hij één der scholen waar die methode toepassing vindt (van den heer Ligthart), heeft bezocht, en toen de gelegenheid had zich van de gunstige resultaten van dit onderwijs te overtuigen.

Ook woonde hij een vergadering bij, waarin het onderwerp werd behandeld en het nut van dit onderwijs duidelijk werd uiteengezet.

Echter zijn er veel tegenstanders van dit stelsel, zoodat het nog niet zeker is of een voorstel tot invoering op de Indische scholen medewerking bij de betrokken autoriteiten zal ondervinden. Zelfs in Nederland heeft het stelsel geen algemeenen ingang gevonden. Als eerste stap in die richting zullen bij de in October a.s. te Batavia te houden tentoonstelling ter bevordering van aesthetische opvoeding in N.-I., de noodige voorwerpen worden tentoongesteld, hetgeen zeker zal bijdragen tot de vestiging van een oordeel over het nut dat met handenarbeid en aanschouwelijk onderwijs op de scholen kan worden bereikt.

XI. Hoewel niet kan worden ontkend dat door de werkzaamheid van het Informatiebureau een deel van de taak onzer Propaganda-Commissie is overgenomen, zoo blijft het toch vaststaan, dat die Commissie veel nut kan stichten.

Door het regelmatig plaatsen in het Kol. Weekblad van Opstellen over Indische onderwerpen, zou de kennis van onze Indiërs zeer zeker worden bevorderd, doch daarvoor zal meer geld noodig zijn dan thans beschikbaar is.

XII. Het Informatiebureau blijft voortgaan de bekende brochures uit te geven en te verspreiden.

Eerstdaags kan de uitgave van No. 4 der werkes, handelende over den werkring van den Ingenieur in Ned.-Indië worden tegemoet gezien, terwijl men met verschillende deskundigen in bespreking is voor het leveren van bijdragen in den zin als tot nu toe heeft plaats gehad.

XIII. In verband met een en ander is aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, bij rekest van 21 Juni 1911, verzoekt om ook voor het jaar 1912 een subsidie van f 3000 ten behoeve van onze Vereeniging op de Begroeting van Ned.-Indië te brengen.

XIV. De Redactie-Commissie van het Koloniaal (Weekblad is met succes ijverig werkzaam ter verbetering van ons orgaan.

Het blad heeft een beter uiterlijk gekregen, het wordt thans goed verzorgd en wordt op tijd en opengesneden uitgegeven.

Dank zij de belangrijke bemoeienissen van onzen Penningmeester, den heer Harting, neemt het aantal advertenties toe.

XV. Ten opzichte van de Studenten-afdeeling te Leiden, kan de Voorzitter mededeelen dat de jongelingschap belangstelling toont in het werk van „Oost en West” en dat gehoopt wordt, dat het bestuur der afdeeling de belangstelling zal aanmoedigen.

Een reglement voor deze afdeeling zal op de eerstvolgende Hoofdbestuursvergadering worden vastgesteld.

Er wordt aan gedacht te trachten de Cadeuten tot een dergelijke aaneensluiting aan te moedigen en hen een afzonderlijke afdeeling van „Oost en West” te doen vormen.

XVI. Mevrouw van Oeveren—Van Schaik stelt de vraag of het, met het oog op tegenstrijdige belangen van afdeeling en Hoofdbestuur, wel goed is dat leden van het Hoofdbestuur op de Jaarlijksche Algemeene Vergadering tevens de afdeeling vertegenwoordigen.

De besprekingen, die deze vraag uitlokt, leiden er toe de beslissing hierop aan de afdeelingsbesturen over te laten.

XVII. De heer De Willigen verzoekt, namens de afdeeling Nijmegen, aan het Hoofdbestuur om niet met te grooten spoed telkens aan te dringen op een te vroegtijdig indienen van het jaarverslag.

De Voorzitter zegt met de gemaakte opmerking rekening te zullen houden.

XVIII. Bij brief van 22 Februari 1911, deed een Oost-Indisch ambtenaar met verlof in Nederland het verzoek, dat het Hoofdbestuur onzer Ver. het initiatief zou nemen tot het, desverreicht, telkenmale benoemen van een Commissie, welke zich zal belasten met het afnemen van het examen in het boekhouden (zonder handelsrekenen en handelsrecht) aan candidaten die zich daarvoor zouden aanmelden en die genegen zijn de kosten daarvoor te dragen. Het Hoofdbestuur heeft gemeend dat een dergelijke Commissie beter ware in te stellen door de regeering, in verband waarmede het verzoek den Minister van Koloniën bij rekest van 13 Maart 1911 is overgebracht.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de Vergadering gesloten.

De Secretaris,
E. VAN ASSEN.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indië.

Passagiers per ss. Prins Willem V, dd. 14 Juli van Amsterdam naar Paramaribo.

L. Gonggrijp; D. Boom; W. A. Morpurgo; W. C. Nassy; H. J. Otten; J. Vijskocil; A. Paul; 25 militairen.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:

- 1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
- 2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tusschen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.

In het bijzonder tracht zij dit te doen door:

- a) het doen circuleeren van koopboekjes, samengesteld door hare leden;
- b) het uitgeven van een tijdschrift;
- c) het vormen van een bibliotheek;
- d) het doen circuleeren van tijdschriften;
- e) het houden van verlotingen;
- f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris

W. DOZY - Bezuidenhout 361-6.

VACANT

R. PEUKERT

FIRMA F. HINTZE

KUNST- EN IVOORDRAAIER

SPUISTRAAT 60 DEN HAAG

SPECIALITEIT IN ZELF VERVAARDIGDE NATUUR BARNSTEENEN SIGAREN- EN SIGARETTENPIJPEN

RUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN HOUTEN PIJPEN

WANDELSTOKKEN.

REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOKKEN, WAAIERS.

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & Cie.,

BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIALAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

NV ELECTRISCHE
DRUKKERIJ

VICTOR ET EMERGO
AMALIA-VAN-SOLMS-STRAAT
DEN-HAAG & TELEFOON: 4424

KLEINE-OPLAGEN
KLEINE-ORDERS

GROOT-ORDERS
REUZEN-OPLAGEN

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

VACANT

VACANT

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	} Maleisch } Javaansch } Soendasch } Atjehsch.	} gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,		

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats:

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereeniging 1909 en naamlijst der leden op 1 Januari 1911.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II:

lets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN Irüs;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Twee Dames voor het maken van uitzetten.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Eene Dame, weduwe (Duitsche), voor waarnemen van een huishouden, ook genegen bij weduwnaar met kinderen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche taal en conversatielessen.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitse en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch. Duitsch of Maleisch.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Vier jonge meisjes die als kinderjuffrouw naar Java willen.

Een heer; oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor zanglessen.

Eene jonge dame voor Gouvernante naar Indië; heeft L. en H. acte en acte Fransch.

Twee bekwamelinnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Onmiddellijk beschikbaar twee Zeebaboes voor de reis naar Indië.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indië voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Een juffrouw, oud 33 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 3 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam; spreekt Maleisch.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verlenen.